

WARMIA I MAZURY POLSKA UNIA EUROPEJSKA

Biuletyn informacyjny

Marzec 2023 r.

Biuletyn przygotowany przez Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz
Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli

SPIS TREŚCI

<i>UNIJNE AKTUALNOŚCI</i>	2
Wytoczne dotyczące polityki fiskalnej na 2024 r.	2
30 lat jednolitego rynku	4
Pomoc państwa w transformacji ekologicznej i cyfrowej.....	7
Europa neutralna emisyjnie	9
Zakaz pseudoekologicznego marketingu	11
Cyfrowe prawo jazdy.....	13
Strategia kosmiczna UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony	14
Pokoju wykorzystanie mórz	16
Krytyczna niezależność.....	18
Program LIFE.....	20
Roczny program prac programu Erasmus+ na 2023 r.....	21
SZWEDZKA PREZYDENCJA W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ	23
<i>UNIA EUROPEJSKA LOKALNIE</i>	25
154. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów	25
<i>Z BIURA W BRUKSELI</i>	27
Rok Mikołaja Kopernika w Brukseli	27
„Wodór: jaka jest rola regionów w nowej polityce UE oraz w Partnerstwie na rzecz Czystego Wodoru?” ...	28
„Małe firmy i duży biznes w Horyzoncie Europa – możliwości i ograniczenia”	30
„Rozwiązania rzeczywistości rozszerzonej dla przyszłości symulacji w opiece zdrowotnej”	36
„Seminarium śniadaniowe na temat danych zdrowotnych”	39
<i>PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA</i>	41
EUROPEJSKI ROK UMIEJĘTNOŚCI 2023	42

Departament Współpracy Międzynarodowej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego

ul. Emilii Plater 1

10-562 Olsztyn

e-mail: dwm@warmia.mazury.pl

tel.: 89 52 19 820

Twitter: <https://twitter.com/dwmwarmia>

UNIJNE AKTUALNOŚCI

Wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2024 r.

Komisja Europejska przedstawia państwom członkowskim wytyczne dotyczące prowadzenia i koordynacji polityki fiskalnej w świetle wyzwań stojących przed finansami publicznymi i gospodarką oraz dyskusji na temat przyszłych ram zarządzania gospodarczego.

Skutki dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia i przeglądu zarządzania gospodarczego

Ogólna klauzula wyjścia przewidziana w pakcie stabilności i wzrostu, zgodnie z którą możliwe jest tymczasowe odstępstwo od wymogów budżetowych mających zwykle zastosowanie w przypadku poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej, zostanie wyłączona pod koniec 2023 r. Wygaśnięcie okresu, w którym obowiązywała ogólna klauzula wyjścia, będzie oznaczało wznowienie zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących polityki fiskalnej, określonych ilościowo i zróżnicowanych w zależności od tego, z jakimi problemami mają do czynienia państwa członkowskie, jeśli chodzi o dług publiczny.

Trwają dyskusje na temat zmienionych ram zarządzania gospodarczego w oparciu o kierunki przedstawione przez Komisję w listopadzie 2022 r. Do czasu wejścia w życie nowych ram zarządzania gospodarczego oraz z uwagi na nową rzeczywistość po pandemii powrócenie do wdrażania zasad paktu stabilności i wzrostu obowiązujących przed uruchomieniem ogólnej klauzuli wyjścia w 2020 r. nie byłoby wskazane.

Ponieważ nowe ramy prawne, oparte na wynikach trwającego przeglądu zarządzania gospodarczego, nie zostały jeszcze wdrożone, zastosowanie mają nadal obecne ramy prawne. Jednocześnie, aby umożliwić skuteczne przejście do stosowania przyszłego zestawu unijnych reguł fiskalnych oraz uwzględnić obecne wyzwania, niektóre elementy kierunków reform nakreślonych przez Komisję mogłyby zostać włączone do cyklu nadzoru budżetowego.

W związku z tym Komisja jest gotowa zaproponować zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie polityki fiskalnej na 2024 r., obejmujące wymogi ilościowe, a także jakościowe wytyczne dotyczące inwestycji i środków w dziedzinie energii. Zalecenia te będą spójne z kryteriami zaproponowanymi przez Komisję w kierunkach reform, a jednocześnie spójne z obowiązującym prawodawstwem w ramach paktu stabilności i wzrostu.

Wytyczne dotyczące przygotowywania planów stabilności i konwergencji

Państwa członkowskie są proszone o określenie w swoich programach stabilności i konwergencji celów budżetowych zgodnych z kryteriami korekty budżetowej określonymi w kierunkach reform przedstawionych przez Komisję. Zachęca się również państwa członkowskie do omówienia sposobu, w jaki ich plany reform i inwestycji mają przyczynić się do stabilności budżetowej oraz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zgodnie z kryteriami określonymi w kierunkach reform.

W związku z tym Komisja jest gotowa zaproponować zalecenia dla poszczególnych krajów w sprawie polityki fiskalnej na 2024 r., które są:

- zgodne z celami fiskalnymi państw członkowskich określonymi w ich programach stabilności i konwergencji, przy założeniu że cele te są spójne z zapewnieniem tendencji spadkowej wskaźnika długu publicznego lub utrzymania go na ostrożnym poziomie oraz pod warunkiem że deficyt budżetowy będzie się kształtował poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3% PKB w perspektywie średniookresowej;
- określone ilościowo i zróżnicowane w zależności od tego, z jakimi problemami mają do czynienia państwa członkowskie, jeśli chodzi o dług publiczny;
- sformułowane na podstawie wydatków pierwotnych netto, zgodnie z kierunkami reform proponowanymi przez Komisję.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

Ponadto w swoich zaleceniach dla poszczególnych krajów dotyczących polityki fiskalnej Komisja będzie nadal kładła nacisk na inwestycje publiczne. Wszystkie państwa członkowskie powinny w dalszym ciągu chronić inwestycje finansowane ze środków krajowych i zapewniać skuteczną absorpcję środków w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, w szczególności inwestycje na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Zalecenia dla poszczególnych krajów będą również zawierały wytyczne dotyczące kosztów budżetowych środków realizowanych w dziedzinie energii.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/wytyczne-dotyczace-polityki-fiskalnej-na-2024-r-2023-03-09_pl

Wdrażanie procedury nadmiernego deficytu

Biorąc pod uwagę utrzymujący się aktualnie wysoki poziom niepewności co do perspektyw makroekonomicznych i budżetowych, Komisja uważa, że decyzja o tym, czy objąć państwa członkowskie procedurą nadmiernego deficytu, nie powinna być podejmowana wiosną tego roku. Jednocześnie Komisja zaproponuje Radzie wszczęcie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, procedur nadmiernego deficytu opartych na kryterium deficytu wiosną 2024 r. na podstawie danych dotyczących wyników budżetu za 2023 r.

Państwa członkowskie powinny wziąć to pod uwagę podczas wykonywania swoich budżetów za 2023 r. oraz przygotowywania programów stabilności i konwergencji wiosną tego roku, a także projektów planów budżetowych na 2024 r. na jesieni.

30 lat jednolitego rynku

Jednolity rynek to bez wątpienia siła napędowa społeczeństwa i gospodarki UE. Dalsze ograniczenie barier i większa integracja, zwłaszcza usług, są konieczne do zapewnienia, by jednolity rynek pozostał najważniejszym czynnikiem pobudzającym konkurencyjność UE. W obecnym kontekście geopolitycznym UE znajduje się w przełomowym momencie, który zadecyduje o tym, czy dwójaka transformacja zakończy się sukcesem i czy UE pozostanie atrakcyjnym miejscem dla przedsiębiorstw.

Długoterminowa wizja konkurencyjności określa, w jaki sposób UE może wykorzystać swoje atuty i osiągnąć więcej niż tylko ograniczenie luki wzrostowej i innowacyjnej. Przyszłościowe, dobrze zdefiniowane i skoordynowane unijne ramy sprzyjać będą prosperującym przedsiębiorstwom, zdolnym do konkurowania na globalnym rynku, oferującym atrakcyjne miejsca pracy i ustanawiającym globalne standardy.

Jednolity rynek po 30 latach

Jednolity rynek to znacznie więcej niż ramy prawne czy sam rynek: to obszar wolności, postępu, możliwości, wzrostu, dzielonego dobrobytu i odporności oraz narzędzie prognoz geopolitycznych. Obejmuje 440 mln mieszkańców i 23 mln przedsiębiorstw oraz wytwarza 15% globalnego PKB, co sprawia, że jest największym na świecie zintegrowanym obszarem jednolitego rynku, będąc jednocześnie jednym z najbardziej otwartych rynków.

Jednolity rynek to kluczowy atut UE i siła napędowa jej konkurencyjności. Od ponad 30 lat przyczynia się do poprawy życia mieszkańców, ułatwia prowadzenie działalności gospodarczej i przynosi znaczne korzyści gospodarcze, zwiększając europejskie PKB o 9%. Pomaga też zapewnić zieloną i cyfrową transformację. Jest źródłem unijnej integracji regulacyjnej, finansowej i łańcuchów dostaw, co przyczynia się do tworzenia korzyści skali i ułatwia rozwój przedsiębiorstw. Jednolity rynek jest ważnym czynnikiem odporności gospodarczej Europy podczas kryzysów i stanowi istotną dźwignię geopolityczną, która wzmacnia pozycję i wpływ UE na świecie.

Jednolity rynek musi jednak stale dostosowywać się do nowej rzeczywistości i uwzględniać zmieniające się środowisko geopolityczne, rozwój technologii, zieloną i cyfrową transformację oraz konieczność zwiększenia długoterminowej konkurencyjności i wydajności UE.

W przyszłości należy przede wszystkim położyć nacisk na:

- wzmocnienie obowiązujących przepisów jednolitego rynku, z pomocą benchmarków pozwalających zaradzić brakom zgodności związanym z transpozycją i wdrażaniem przepisów UE;
- usuwanie barier na poziomie państw członkowskich, w szczególności barier w transgranicznym świadczeniu usług oraz w ekosystemach przemysłowych o największym potencjale integracji gospodarczej (handel detaliczny, budownictwo, turystyka, usługi dla biznesu i sektor energii odnawialnej).

URSULA VON DER LEYEN,

Przewodnicząca Komisji Europejskiej:

W sytuacji wojny tuż za naszą granicą, wahań cen energii i masowych inwestycji w czyste technologie Europa musi podnieść poprzeczkę. Jednolity rynek to nasz kluczowy atut, który przynosi dobrobyt obywatelom i przedsiębiorstwom, a także pomaga nam przewyciężyć kryzysy, takie jak pandemia, zmiana klimatu czy gospodarcze skutki wojny Rosji przeciwko Ukrainie. Możemy być z tego dumni i musimy zrobić, co w naszej mocy, aby zachować i wzmocnić jego siłę. Musimy też dopilnować, aby ramy regulacyjne i administracyjne odpowiadały potrzebom przedsiębiorstw. W przyszłości będziemy się kierować zestawem kluczowych wskaźników skuteczności działania, które mogą nam wskazać, czy gospodarka Europy rzeczywiście staje się bardziej wydajna i konkurencyjna. Ponieważ wymierne cele łatwiej jest realizować.

W tym celu Komisja kontynuować będzie niezbędną współpracę z państwami członkowskimi w ramach Grupy Zadaniowej ds. Egzekwowania Przepisów dotyczących Jednolitego Rynku (SMET) i innych forów służących ustrukturyzowanym kontaktom z zainteresowanymi podmiotami z sektora przedsiębiorstw. Komisja proponuje też ustanowienie benchmarku dotyczącego rozstrzygnięcia co najmniej 90% spraw w ciągu 12 miesięcy od ich wniesienia do krajowych centrów SOLVIT. Celem Komisji jest ponadto uproszczenie obowiązków państw członkowskich w zakresie notyfikowania przepisów krajowych oraz stworzenie krajowych biur ds. jednolitego rynku jako jednego ze środków przewidzianych w ramach ograniczania barier na jednolitym rynku i zapobiegania im.

W dalszym ciągu musimy też wzmacniać zielony i cyfrowy wymiar jednolitego rynku jako źródło innowacji, wzrostu i konkurencyjności. Dla przykładu podejście jednolitego rynku zapewni UE utrzymanie pozycji lidera w dziedzinie czystych technologii oraz przewagę konkurencyjną w zakresie dekarbonizacji. W tym celu Komisja wprowadza wspólne unijne przepisy mające pomóc przedsiębiorstwom w przyjęciu gospodarki o obiegu zamkniętym (np. przepisy dotyczące ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, inicjatywa w zakresie cyfrowego paszportu produktu), włączeniu odnawialnych źródeł energii do systemu energetycznego (np. nowe przepisy dotyczące koncepcji energii elektrycznej) oraz jak najlepszym wykorzystaniu możliwości cyfryzacji (np. w oparciu o akt o usługach cyfrowych i akt o rynkach cyfrowych oraz tworzenie nowych przestrzeni danych na potrzeby ochrony zdrowia i zamówień publicznych).

Komisja nadal monitorować będzie postępy w dziedzinie jednolitego rynku za pomocą takich narzędzi jak tabele wyników rynku wewnętrznego i konkurencyjności oraz roczne sprawozdanie dotyczące jednolitego rynku. Stałe dyskusje i proces refleksji prowadzone z państwami członkowskimi i właściwymi zainteresowanymi podmiotami zagwarantują, że jednolity rynek nadal przynosić będzie korzyści i poprawiać życie mieszkańców.

Poprawa długotrwałej konkurencyjności

Europejski model wzrostu gospodarczego oparty na konkurencyjności, bezpieczeństwie gospodarczym, otwartej strategicznej autonomii i uczciwej konkurencji od kilku dziesięcioleci jest źródłem

dobrobytu. Wspólne, zdecydowane działania na poziomie UE stymulowały działalność gospodarczą i wydajność w przeszłości i mogą ponownie sprzyjać konkurencyjności i dobrobytowi w dłuższej perspektywie.

W celu zwiększenia konkurencyjności Komisja Europejska proponuje działać w oparciu o dziewięć wzmacniających się czynników, tak aby zapewnić:

- **funkcjonujący jednolity rynek** – przez rozszerzenie i pogłębienie go oraz większą integrację usług;
- **dostęp do prywatnego kapitału i inwestycji** – przez pogłębienie unii rynków kapitałowych i dokończenie unii bankowej oraz opracowanie sprzyjających przedsiębiorstwom unijnych ram regulacyjnych w dziedzinie podatków i usług finansowych;
- **publiczne inwestycje i infrastrukturę** – dzięki reformie europejskich ram zarządzania gospodarczego;
- **badania naukowe i innowacje** – za pomocą zachęt podatkowych, partnerstw publiczno-prywatnych oraz projektów wielkoskalowych, aby zmniejszyć ryzyko inwestowania w innowacje, zwłaszcza w kluczowych obszarach czystych technologii, cyfryzacji i biotechnologii;
- **energię** – przez szybkie wprowadzenie odnawialnych źródeł energii, cyfryzację systemów energetycznych i zakładów magazynowania energii;
- **obieg zamknięty** – w drodze transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym w UE;
- **cyfryzację** – przez szerokie wykorzystanie narzędzi cyfrowych w całej gospodarce oraz większe wsparcie na rzecz wiodącej pozycji w dziedzinie kluczowych technologii cyfrowych, takich jak sztuczna inteligencja, informatyka kwantowa, mikroelektronika, web 4.0, rzeczywistość wirtualna i cyfrowy bliźniak oraz cyberbezpieczeństwo;
- **edukację i umiejętności** – dzięki rozwijaniu i uznawaniu umiejętności będących kluczem do atrakcyjnych i dobrej jakości miejsc pracy, zwiększaniu uczestnictwa w rynku pracy kobiet, osób młodych i obywateli państw trzecich oraz promowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego;

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

- **handel i otwartą strategiczną autonomię** – za pomocą otwarcia rynków dla unijnych przedsiębiorstw przez pogłębianie stosunków z sojusznikami i partnerami handlowymi, utrzymanie zasad sprawiedliwego handlu i przeciwdziałanie ryzyku w sposób ukierunkowany.

Ramy regulacyjne sprzyjające wzrostowi gospodarczemu

Wspomnianym dziewięciu wzmacniającym się czynnikom towarzyszyć będą – jako drugi filar działania – prace Komisji nad ramami regulacyjnymi lepiej dostosowanymi do celów konkurencyjności i wzrostu. Jako uzupełnienie zasady „jedno więcej – jedno mniej” i sprawdzianu konkurencyjności ramy te obejmować będą metodykę oceny łącznego wpływu polityki i bardziej

sprzyjającego innowacjom podejścia do regulacji. W szczególności przewiduje się nowy impuls dla racjonalizacji wymogów w zakresie sprawozdawczości w unijnym prawodawstwie w dziedzinie ekologii, cyfryzacji i gospodarki, zakładając, że już jesienią zostaną przedstawione pierwsze wnioski mające na celu ograniczenie obciążeń o 25%. Komisja będzie też regularnie oceniać prawodawstwo UE, aby zapewnić jego aktualność i adekwatność, oraz pomagać państwom członkowskim w terminowej i prawidłowej transpozycji unijnego prawa.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/30-lat-jednolitego-rynku-2023-03-21_pl

Pomoc państwa w transformacji ekologicznej i cyfrowej

Komisja Europejska zatwierdziła zmiany ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (GBER), aby jeszcze bardziej ułatwić, uprościć i przyspieszyć udzielanie wsparcia na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej. Wraz z nowymi tymczasowymi ramami kryzysowymi i przejściowymi zmiany te mają ułatwić państwom członkowskim udzielanie niezbędnego wsparcia w kluczowych sektorach zgodnie z planem przemysłowym Zielonego Ładu.

Zmiana GBER w kontekście Zielonego Ładu

W rozporządzeniu GBER określone kategorie pomocy państwa uznaje się za zgodne z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, o ile spełniają one pewne warunki. Co za tym idzie, te kategorie pomocy nie muszą być zgłaszane Komisji z wyprzedzeniem ani przez nią zatwierdzone. Państwa członkowskie mogą zatem udzielać pomocy bezpośrednio i informować o tym Komisję *ex post*.

Wprowadzone zmiany rozporządzenia dają państwom członkowskim większą swobodę przy opracowywaniu i wprowadzaniu środków wsparcia w sektorach kluczowych dla transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i przemysłu neutralnego emisyjnie. Przyspieszą one inwestycje i finansowanie rozwoju czystych technologii w Europie zgodnie z planem przemysłowym Zielonego Ładu.

Zmiany te będą również dobrą podstawą działań łagodzących skutki gospodarcze wojny Rosji przeciwko Ukrainie i przyczynią się do odbudowy europejskiej gospodarki, która odczuwa też wpływ pandemii koronawirusa i wysokich cen energii.

W szczególności zmienione zasady:

- zwiększają i usprawniają możliwości udzielania **pomocy w obszarze ochrony środowiska i energii**, między innymi w celu wsparcia wprowadzania energii odnawialnej, projektów dekarbonizacji, ekologicznej mobilności i bioróżnorodności, a także ułatwienia inwestycji w wodór odnawialny i zwiększenia efektywności energetycznej;
- ułatwiają realizację pewnych **projektów, w których uczestniczą beneficjenci z kilku państw członkowskich**, takich jak np. ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI), w obszarze badań i rozwoju przez zwiększanie poziomów intensywności pomocy oraz progów powodujących obowiązek zgłoszenia pomocy;
- zwiększają możliwości w zakresie **szkoleń i zmiany kwalifikacji** we wszystkich sektorach przez wyłączenie z obowiązku zgłoszenia pomocy szkoleniowej poniżej 3 mln euro;
- **grupowo wyłączają** środki pomocy wprowadzone przez państwa członkowskie w celu **regulacji cen energii elektrycznej**, gazu i ciepła produkowanych z wykorzystaniem gazu ziemnego lub energii elektrycznej;

MARGRETHE VESTAGER,

Wiceprzewodnicząca wykonawcza odpowiedzialna za politykę konkurencji:

Ogłoszone zmiany ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych ułatwią i przyspieszą udzielanie wsparcia na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej. Wraz z nowymi tymczasowymi ramami kryzysowymi i przejściowymi mają one sprzyjać łatwiejszemu udzielaniu pomocy w sektorach kluczowych dla transformacji w stronę gospodarki neutralnej emisyjnie. Nowe zasady ułatwią opracowywanie i wprowadzanie środków promujących innowacje, konkurencyjność i zrównoważony rozwój, a jednocześnie będą chronić równe warunki działania na jednolitym rynku.

- bardzo znacząco **podnoszą progi powodujące obowiązek zgłoszenia pomocy na ochronę środowiska oraz pomocy na badania, rozwój technologiczny i innowacje;**
- doprecyzowują i upraszczają możliwości w zakresie **pomocy na finansowanie ryzyka** dla małych i średnich przedsiębiorstw i dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, jak również na rzecz produktów finansowych wspieranych w ramach funduszu InvestEU;
- **przedłużają** obowiązywanie GBER **do końca 2026 r.**, aby zagwarantować pewność i stabilność prawa;
- **podnoszą progi** określone w GBER nie tylko w obszarach objętych obecnym przeglądem, aby uwzględnić długi okres obowiązywania tych zasad.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/pomoc-panstwa-w-transformacji-ekologicznej-i-cyfrowej-2023-03-10_pl

KONTEKST

Zgodnie z art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie muszą informować Komisję Europejską o wszelkiej pomocy państwa i mogą wdrażać ją dopiero po jej zatwierdzeniu przez Komisję. Unijne rozporządzenie upoważniające dotyczące pomocy państwa umożliwia Komisji stwierdzenie, że niektóre kategorie pomocy państwa są zgodne z jednolitym rynkiem i są w związku z tym wyłączone z obowiązku powiadomienia przewidzianego w Traktacie.

Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych umożliwia państwom członkowskim bezpośrednio wdrażanie niektórych środków pomocy, przy zachowaniu pełnej pewności prawa. Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych z 2014 r. wyłącza niektóre kategorie pomocy państwa z wymogu wcześniejszego powiadomienia Komisji w przypadkach, gdy korzyści dla społeczeństwa są większe niż potencjalne zakłócenia konkurencji. W rezultacie ponad 90% wszystkich nowych środków pomocy państwa, oprócz środków kryzysowych, jest obecnie wdrażanych przez państwa członkowskie bez konieczności wcześniejszego zatwierdzenia przez Komisję. Jest to zgodne z podejściem Komisji, zgodnie z którym należy skoncentrować się na większej efektywności i szybszej realizacji celów, a nie na elementach, które nie wnoszą wartości dodanej.

Europa neutralna emisyjnie

16 marca br. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący aktu UE w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie. Wzmocni on odporność i konkurencyjność produkcji technologii neutralnej emisyjnie w UE oraz sprawi, że nasz system energetyczny stanie się bezpieczniejszy i bardziej zrównoważony. Akt stworzy lepsze warunki do tworzenia neutralnych emisyjnie projektów w Europie i przyciągnie inwestycje, tak aby do 2030 r. przyjąć podejście zakładające ogólne strategiczne zdolności produkcyjne w zakresie technologii neutralnych emisyjnie lub osiągnąć co najmniej 40% potrzeb Unii w zakresie ich wdrażania. Przyspieszy to postępy w realizacji celów UE w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz przejścia na neutralność klimatyczną, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu UE, tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy i wspieraniu wysiłków UE na rzecz niezależności energetycznej.

Proponowane przepisy dotyczą technologii, które w znacznym stopniu przyczynią się do obniżenia emisyjności. Należą do nich: energia fotowoltaiczna i energia słoneczna termiczna, lądowa energia wiatrowa i energia z morskich źródeł odnawialnych, baterie i instalacje magazynowe, pompy ciepła i energia geotermalna, elektrolizery i ogniwa paliwowe, biogaz/biometan, wychwytywanie, składowanie i utylizacja dwutlenku węgla oraz technologie sieciowe, zrównoważone paliwa alternatywne, zaawansowane technologie wytwarzania energii z procesów jądrowych z minimalnymi odpadami z cyklu paliwowego, małe reaktory modułowe i powiązane paliwa najwyższej klasy. Strategiczne technologie neutralne emisyjnie określone w załączniku do rozporządzenia otrzymają szczególne wsparcie i podlegają 40-procentowemu wskaźnikowi referencyjnemu produkcji krajowej.

Akt UE w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie opiera się na następujących filarach.

- **Określenie warunków podstawowych:** akt poprawi warunki inwestowania w technologie neutralne emisyjnie poprzez poprawę informacji, zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z realizacją projektów oraz uproszczenie procesów wydawania pozwoleń. Ponadto w akcie proponuje się nadanie priorytetu strategicznym projektom neutralnym emisyjnie, które uznaje się za niezbędne do wzmocnienia odporności i konkurencyjności przemysłu UE, w tym miejscach, w których można bezpiecznie składować wychwycone emisje CO₂. Projekty te będą mogły korzystać z krótszych terminów wydawania zezwoleń i usprawnionych procedur.
- **Przyspieszenie wychwytywania CO₂:** w akcie określono cel UE polegający na osiągnięciu do 2030 r. rocznej mocy zatłaczania 50 mln ton do strategicznych składowisk CO₂ w UE, przy proporcjonalnym wkładzie ze strony unijnych producentów ropy naftowej i gazu. Usunie to główną barierę dla rozwoju wychwyty-

MARGRETHE VESTAGER,
Wiceprzewodnicząca
wykonawcza do spraw Europy
na miarę ery cyfrowej:

Akt UE w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie zapewni ramy dla neutralnych emisyjnie technologii dla przedsiębiorstw i społeczeństwa, ponieważ przełożą się one na bardziej zrównoważoną przyszłość. Umożliwi to rozwój w Europie projektów w kluczowych sektorach, takich jak baterie, ogniwa słoneczne, wodór i turbiny wiatrowe, a także wszystkich innych projektów w połączonych łańcuchach wartości. Pomoże nam to osiągnąć cele Zielonego Ładu przy jednoczesnym zapewnieniu równych szans.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

wania i składowania CO₂ jako ekonomicznie opłacalnego rozwiązania klimatycznego, w szczególności dla sektorów, w których trudno jest zmniejszyć zużycie energii.

- **Ułatwienie dostępu do rynków:** aby zwiększyć dywersyfikację dostaw technologii neutralnej emisyjnie, akt nakłada na organy publiczne obowiązek uwzględnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju i odporności w odniesieniu do technologii neutralnych emisyjnie w zamówieniach publicznych lub aukcjach.
- **Podnoszenie umiejętności:** akt wprowadza nowe środki mające na celu zapewnienie wykwalifikowanej siły roboczej wspierającej produkcję technologii neutralnych emisyjnie w UE, w tym utworzenie akademii przemysłu neutralnego emisyjnie, przy wsparciu i nadzorze ze strony Platformy Europy Neutralnej Emisyjnie. Przyczynią się one do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w tych kluczowych sektorach.
- **Wspieranie innowacji:** akt ten umożliwia państwom członkowskim tworzenie piaskownic regulacyjnych w celu testowania innowacyjnych technologii neutralnych emisyjnie i stymulowania innowacji w elastycznych warunkach regulacyjnych.
- **Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie** będzie wspierać Komisję i państwa członkowskie w koordynowaniu działań i wymianie informacji, w tym dotyczących partnerstw przemysłowych na rzecz neutralności emisyjnej. Komisja i państwa członkowskie będą również współpracować w celu zapewnienia dostępności danych w celu monitorowania postępów w realizacji celów aktu w sprawie przemysłu

neutralnego emisyjnie. Platforma Europy Neutralnej Emisyjnie będzie wspierać inwestycje poprzez określenie potrzeb finansowych, wąskich gardeł i najlepszych praktyk w odniesieniu do projektów w całej UE. Będzie również sprzyjać kontaktom między europejskimi sektorami neutralnymi emisyjnie, wykorzystując w szczególności istniejące sojusze przemysłowe.

W celu dalszego wspierania wykorzystania wodoru odnawialnego w UE, a także importu od partnerów międzynarodowych, Komisja przedstawiła również swoje pomysły dotyczące projektu i funkcji Europejskiego Banku Wodoru. Jest to wyraźny sygnał, że Europa jest miejscem produkcji wodoru.

Jak zapowiedziano w planie przemysłowym Zielonego Ładu, jesienią 2023 r. w ramach funduszu innowacyjnego uruchomione zostaną pierwsze aukcje pilotażowe dotyczące produkcji wodoru odnawialnego. Wybrane projekty otrzymają dotację w formie stałej premii za kilogram wyprodukowanego wodoru na okres maksymalnie 10 lat eksploatacji. Zwiększy to rentowność projektów i obniży ogólne koszty kapitałowe. Unijna platforma aukcyjna może również oferować państwom członkowskim aukcje jako usługę, co także ułatwi produkcję wodoru w Europie. Komisja dalej bada, w jaki sposób zaprojektować międzynarodowy wymiar Europejskiego Banku Wodoru, aby zachęcić do importu wodoru odnawialnego. Wszystkie elementy Europejskiego Banku Wodoru powinny zacząć funkcjonować przed końcem roku.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/europa-neutralna-emisyjnie-2023-03-21_pl

Zakaz pseudoekologicznego marketingu

Komisja Europejska proponuje wprowadzenie wspólnych kryteriów zwalczania pseudoekologicznego marketingu i wprowadzających w błąd twierdzeń dotyczących ekologiczności. Celem jest stworzenie jaśniejszej sytuacji dla konsumentów, którzy powinni mieć pewność, że produkty sprzedawane jako ekologiczne rzeczywiście takie są, a także poprawienie jakości informacji, aby ułatwić wybór produktów przyjaznych dla środowiska. Korzyści odniosą również przedsiębiorstwa. Firmy, które rzeczywiście starają się, by ich produkty były bardziej zrównoważone, będą bardziej rozpoznawalne, co przełoży się na uznanie konsumentów i wzrost sprzedaży. Nie będą też musiały obawiać się nieuczciwej konkurencji.

W badaniu Komisji z 2020 r. podkreślono, że 53,3% zbadanych twierdzeń dotyczących ekologiczności w UE uznano za niejasne, wprowadzające w błąd lub niewystarczająco uzasadnione, a 40% – za bezpodstawne. Brak wspólnych przepisów regulujących posługiwanie się przez firmy dobrowolnymi twierdzeniami dotyczącymi ekologiczności prowadzi do pseudoekologicznego marketingu i stwarza nierówne warunki działania na rynku UE, ze szkodą dla przedsiębiorstw, które rzeczywiście są ekologiczne.

Wiarygodne, porównywalne i weryfikowalne informacje dla konsumentów

Zgodnie z wnioskiem Komisji, przedsiębiorstwa, które zdecydują się na stosowanie „twierdzenia dotyczącego ekologiczności” w odniesieniu do swoich produktów lub usług, będą musiały przestrzegać minimalnych norm dotyczących uzasadnienia tego twierdzenia i sposobu jego przekazywania.

Wniosek dotyczy jednoznacznych twierdzeń, takich jak: „T-shirt z butelek PET pochodzących z recyklingu”, „zrekompensowane emisje z wysyłki”, „opakowanie wykonane w 30% z tworzywa sztucznych pochodzących z recyklingu” lub „krem z filtrem przeciwsłonecznym przyjaznym dla oceanu”. Nowe przepisy mają także ograniczyć liczbę systemów oznakowania ekologicznego i uregulować tworzenie nowych, publicznych i prywatnych, systemów oznakowania. Przepisy obejmują wszystkie dobrowolne twierdzenia dotyczące wpływu na środowisko, aspektów związanych ze środowiskiem i efektywności ekologicznej produktów, usług i samych przedsiębiorstw. Nie uwzględniono w nich jednak twierdzeń, które są objęte obowiązującymi przepisami UE, np. dotyczącymi oznakowania ekologicznego UE lub logo żywności ekologicznej, ponieważ obowiązujące przepisy zapewniają już wiarygodność tych prawnie regulowanych twierdzeń.

Zanim przedsiębiorstwo posłuży się twierdzeniem dotyczącym ekologiczności objętym nowymi przepisami, obowiązkowa będzie niezależna weryfikacja twierdzenia i przedstawienie potwierdza-

VIRGINIJUS SINKEVIČIUS,
Komisarz do spraw środowiska,
oceanów i rybołówstwa:

Wszyscy chcemy zrobić, co w naszej mocy, aby ograniczyć wpływ naszych wyborów konsumpcyjnych na środowisko. Ekologiczne życie nie jest jednak łatwe. Jesteśmy bombardowani informacjami. Na rynku UE istnieje 230 różnych oznakowań ekologicznych. Zaufanie do twierdzeń dotyczących ekologiczności i etykiet na produktach jest istotne. Przedstawione przez Komisję wnioski będą chronić przedsiębiorstwa i konsumentów przed szkodliwymi praktykami pseudoekologicznego marketingu i przeciwdziałać mnożeniu się etykiet. Chcemy pomóc konsumentom zyskać większą pewność co do wyborów, jakich dokonują, i zadbać o to, by nagradzane były przedsiębiorstwa, które podejmują rzeczywiste wysiłki na rzecz ograniczenia swojego wpływu na przyrodę, wykorzystanie zasobów, emisje lub zanieczyszczenie. Powinniśmy również rozszerzyć stosowanie wspólnych wiarygodnych etykiet, takich jak oznakowanie ekologiczne UE, które jest znakiem doskonałości pod względem ochrony środowiska na naszym jednolitym rynku.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

jących je dowodów naukowych. W ramach tej analizy naukowej przedsiębiorstwa będą musiały określić wpływ na środowisko, który jest rzeczywiście istotny dla danego produktu, oraz wszelkie ewentualne zależności, aby przedstawić pełny i dokładny obraz sytuacji.

Jasne i zharmonizowane zasady i etykiety

Szereg przepisów zagwarantuje przekazywanie twierdzeń w jasny sposób. Na przykład oświadczenia lub etykiety, w których wykorzystuje się zagregowane wyniki oceny oddziaływania na środowisko, będą zakazane, chyba że uwzględniono je w przepisach UE. Jeżeli produkty lub organizacje są porównywane z innymi, takie porównania powinny opierać się na równoważnych informacjach i danych.

Wniosek ureguje również kwestię oznakowania ekologicznego. Obecnie istnieje co najmniej 230 różnych rodzajów oznakowania i wiele wskazuje na to, że powoduje to dezorientację konsumentów i wzbudza ich nieufność. Aby kontrolować mnoże-

nie się takich oznaczeń, wprowadzanie nowych publicznych systemów oznakowania nie będzie możliwe, chyba że zostaną opracowane na szczeblu UE. Z kolei przed wprowadzeniem nowego prywatnego systemu konieczne będzie udowodnienie, że jest on bardziej zaawansowany w zakresie ochrony środowiska niż istniejące systemy, i uzyskanie odpowiedniego zezwolenia. Opracowano szczegółowe zasady dotyczące ogólnie oznakowania ekologicznego: musi ono również być wiarygodne, przejrzyste, weryfikowane przez niezależne podmioty i poddawane regularnym przeglądom.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/zakaz-pseudekologicznego-marketingu-2023-03-22_pl

Cyfrowe prawo jazdy

Komisja Europejska przedstawiła wnioski na temat modernizacji przepisów dotyczących praw jazdy, w tym wprowadzenia cyfrowego prawa jazdy ważnego w całej UE, oraz nowe przepisy ułatwiające egzekwowanie przepisów ruchu drogowego w wymiarze transgranicznym. W ubiegłym roku na drogach UE zginęło ponad 20 tys. osób, a większość ofiar to piesi, rowerzyści oraz użytkownicy hulajnóg i motocykli.

Głównym celem nowych przepisów będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez wprowadzenie środków obejmujących:

- Okres próbny wynoszący co najmniej dwa lata dla początkujących kierowców po zdaniu egzaminu oraz zasada zerowej tolerancji dla kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu. Ma to zasadnicze znaczenie, ponieważ nawet jeśli młodzi kierowcy stanowią jedynie 8% wszystkich kierowców samochodów, dwa na pięć śmiertelnych zderzeń ma miejsce z udziałem kierowcy w wieku poniżej 30 lat.
- Umożliwienie młodym ludziom przystąpienie do egzaminu i rozpoczęcie kierowania samochodami osobowymi i samochodami ciężarowymi pod opieką w wieku od 17 lat, aby zdobyć doświadczenie w prowadzeniu pojazdów.
- Dostosowanie szkolenia i badań kierowców w celu lepszego przygotowania kierowców do obecności na drogach ich niechronionych użytkowników. Przyczyni się to do poprawy bezpieczeństwa pieszych, rowerzystów, a także użytkowników rowerów i hulajnóg elektrycznych w miarę przechodzenia UE na bardziej zrównoważoną mobilność w miastach.
- Bardziej ukierunkowaną ocenę sprawności fizycznej i psychicznej, z uwzględnieniem postępów w leczeniu chorób takich jak cukrzyca. Będzie się również zachęcać kierowców do uaktualniania swoich umiejętności i wiedzy w zakresie prowadzenia pojazdu, aby nadążać za rozwojem technologicznym.

Aby uprościć uznawanie praw jazdy między państwami członkowskimi, Komisja, jako pierwsza na świecie, proponuje cyfrowe prawo jazdy. Zamiana, przedłużenie ważności lub wymiana prawa jazdy będą znacznie łatwiejsze, ponieważ wszystkie procedury będą prowadzone online. Łatwiej będzie również obywatelom państw spoza UE o porównywalnych normach bezpieczeństwa ruchu drogowego wymienić swoje prawo jazdy na prawo jazdy w UE.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/cyfrowe-prawo-jazdy-2023-03-01_pl

ADINA VĂLEAN,

Komisarz do spraw transportu:

Pakiet wniosków ma na celu uproszczenie przepisów dotyczących praw jazdy przy jednoczesnym dostosowaniu ich do postępu technologicznego i medycznego. Umożliwi zadbanie o to, by początkujący kierowcy byli dobrze przeszkoleni i wspierani, przeszkody w mobilności transgranicznej zostały wyeliminowane oraz że osoby, które łamią przepisy dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego w wymiarze transgranicznym, nie pozostaną bezkarne dzięki lepszemu wymianom informacji na temat przestępstw lub wykroczeń drogowych, a kierowcy zostaną pozbawieni praw kierowania pojazdem w przypadku najpoważniejszych przestępstw. Bezpieczna jazda ma kluczowe znaczenie dla naszych wysiłków na rzecz zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych i poważnych obrażeń o połowę do 2030 r.

Strategia kosmiczna UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony

Systemy i usługi kosmiczne w Unii Europejskiej mają kluczowe znaczenie nie tylko dla funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki, ale również dla bezpieczeństwa i obrony. W związku z tym UE określiła przestrzeń kosmiczną jako dziedzinę o strategicznym znaczeniu. W obecnym kontekście geopolitycznym, który cechuje rosnąca rywalizacja między głównymi aktorami oraz nasilanie się zagrożeń, UE podejmuje działania w celu ochrony zasobów posiadanych w przestrzeni kosmicznej, obrony swoich interesów, przeciwdziałania wrogiej aktywności w przestrzeni kosmicznej oraz wzmocnienia swojej strategicznej pozycji i autonomii.

Wspomniana strategia jest bezpośrednim wynikiem realizacji Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony, który przyjęto niecały rok temu i w którym przestrzeń kosmiczną (wraz z cyberprzestrzenią i przestrzenią morską) zdefiniowano jako obszar sporny, którego bezpieczeństwo musi zostać zapewnione.

Wspólne rozumienie zagrożeń związanych z przestrzenią kosmiczną

W oparciu o wspólną definicję domeny kosmicznej w strategii przedstawiono główne zagrożenia w przestrzeni kosmicznej, które zagrażają systemom kosmicznym i związanej z nimi infrastrukturze naziemnej, jak również zdolności przeciwdziałania tym zagrożeniom. Aby zwiększyć wspólne rozumienie zagrożeń we wszystkich państwach członkowskich, Wysoki Przedstawiciel będzie corocznie przygotowywał niejawną analizę krajobrazu zagrożeń związanych z przestrzenią kosmiczną na szczeblu UE w oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie.

Odporność i ochrona systemów i usług kosmicznych w UE

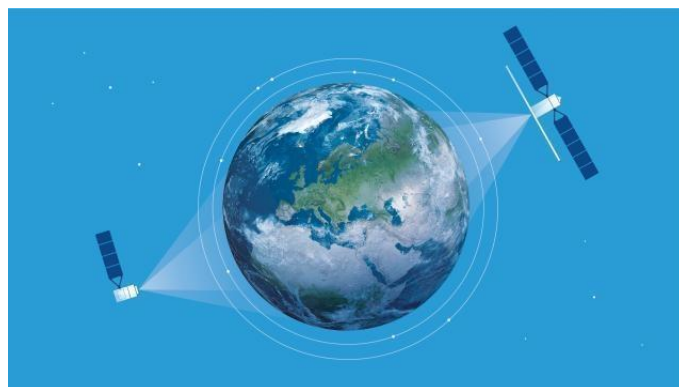
W strategii proponuje się działania mające na celu zwiększenie odporności i ochrony systemów i usług kosmicznych w UE. W tym celu Komisja:

- rozważy zaproponowanie unijnego prawa kosmicznego w celu zapewnienia wspólnych ram ochrony, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju w przestrzeni kosmicznej, które zapewniłyby spójne i ogólnounijne podejście;
- utworzy ośrodek wymiany i analizy informacji (ISAC) w celu zwiększenia świadomości i ułatwienia wymiany najlepszych praktyk między podmiotami komercyjnymi i odpowiednimi podmiotami publicznymi w dziedzinie środków dotyczących odporności na potrzeby zdolności w przestrzeni kosmicznej;
- rozpocznie prace przygotowawcze w celu zapewnienia długoterminowego autonomicznego dostępu UE do przestrzeni kosmicznej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie bezpieczeństwa i obrony;
- zwiększy suwerenność technologiczną UE poprzez ograniczenie strategicznych zależności i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw na potrzeby przestrzeni kosmicznej i obronności, w ścisłej koordynacji z Europejską Agencją Obrony i Europejską Agencją Kosmiczną.

THIERRY BRETON,
Komisarz do spraw rynku
wewnętrznego:

Przestrzeń kosmiczna ma kluczowe znaczenie zarówno dla naszych interesów gospodarczych, jak i dla interesów w dziedzinie bezpieczeństwa, ale stanowi jednocześnie coraz bardziej sporny obszar, w którym konkurujące interesy dążą do osiągnięcia dominacji. Nowa unijna strategia oznacza zmianę paradygmatu, mając na celu zwiększenie naszej odporności w przestrzeni kosmicznej i dzięki przestrzeni kosmicznej. Buduje ona pomosty między domenami przestrzeni kosmicznej i obronności, eliminując istniejące podziały i wzmacniając nasze szandarowe programy w przestrzeni kosmicznej pod kątem celów w zakresie bezpieczeństwa i obrony.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

Odpowiedź na zagrożenia związane z przestrzenią kosmiczną

W strategii określono konkretne środki służące zmobilizowaniu odpowiednich narzędzi UE w celu reagowania na zagrożenia związane z przestrzenią kosmiczną, w tym:

- Rozszerzenie istniejącego mechanizmu reagowania na zagrożenia związane z przestrzenią kosmiczną, który obecnie jest wykorzystywany do ochrony systemu Galileo, na wszystkie systemy i usługi kosmiczne w UE.
- Lepsze wykrywanie i identyfikowanie obiektów kosmicznych dzięki dostępowi do informacji dotyczących świadomości zagrożeń w domenie kosmicznej za pośrednictwem odpowiednich krajowych zdolności w zakresie dowodzenia w przestrzeni kosmicznej, tak aby scharakteryzować niewłaściwe zachowania na orbicie i chronić zasoby UE.
- Przeprowadzanie ćwiczeń w przestrzeni kosmicznej, w tym wspólnie z partnerami, aby testować i rozwijać unijne możliwości reagowania na zagrożenia w przestrzeni kosmicznej i badać funkcjonowanie mechanizmów solidarności.

Wykorzystanie przestrzeni kosmicznej do celów bezpieczeństwa i obrony

W strategii proponuje się maksymalizację wykorzystania przestrzeni kosmicznej do celów bezpieczeństwa i obrony. Rozwój usług podwójnego zastosowania wymaga uwzględnienia wymogów w zakresie obronności w trakcie przygotowywania dalszego rozwoju unijnych programów kosmicznych. W strategii proponuje się:

- Uruchomienie dwóch projektów pilotażowych, z których jeden ma na celu przetestowanie

świadczenia wstępnych usług w zakresie świadomości zagrożeń w domenie kosmicznej w oparciu o zdolności państw członkowskich, a drugi – przetestowanie nowej rządowej usługi obserwacji Ziemi w ramach dalszego rozwijania programu Copernicus.

- Lepsze powiązanie domen kosmicznej, obronności i bezpieczeństwa na szczeblu UE oraz zapewnienie synergii i wzajemnego inspirowania się, zwłaszcza w zakresie badań i rozwoju.
- Przedstawienie konkretnych środków mających na celu wspieranie współpracy między przedsiębiorstwami typu start-up działającymi w sektorach przestrzeni kosmicznej i obronności.
- Polepszenie umiejętności związanych z rozwojem usług kosmicznych na potrzeby bezpieczeństwa i obrony.

Partnerstwa na rzecz odpowiedzialnego zachowania w przestrzeni kosmicznej

Unia Europejska zwiększy swoje zaangażowanie na forach wielostronnych i w formie konkretnych i pragmatycznych działań będzie promować normy, przepisy i zasady odpowiedzialnego zachowania w przestrzeni kosmicznej. Strategia zakłada pogłębienie istniejącej współpracy w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi, oraz rozszerzenie wymiany z innymi partnerami, w tym NATO, jak również z innymi krajami o zbliżonych poglądach.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/strategia-kosmiczna-ue-na-rzecz-bezpieczenstwa-i-obrony-2023-03-14_pl

Pokojowe wykorzystanie mórz

Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel przyjęli wspólny komunikat w sprawie wzmocnionej strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego, aby zapewnić pokojowe wykorzystanie mórz i ochronę przestrzeni morskiej przed nowymi zagrożeniami. Przyjęli również zaktualizowany plan działania, za pomocą którego strategia będzie wdrażana.

Bezpieczeństwo morskie ma zasadnicze znaczenie dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich. Państwa członkowskie UE razem tworzą największą wyłączną strefę ekonomiczną na świecie. Gospodarka UE w dużym stopniu zależy od bezpiecznych i chronionych oceanów. Ponad 80% światowego handlu odbywa się drogą morską, a około dwóch trzecich światowych zasobów ropy naftowej i gazu wydobywane jest z dna morskiego lub przewożone drogą morską. Aż 99% globalnych przepływów danych odbywa się za pośrednictwem kabli podmorskich. Światowe baseny morskie muszą być bezpieczne, aby uwolnić cały potencjał oceanów i zrównoważonej niebieskiej gospodarki. UE zamierza wzmocnić szeroki zakres narzędzi, jakimi dysponuje, aby promować bezpieczeństwo morskie, zarówno cywilne, jak i wojskowe.

Przystosowanie się do nowych zagrożeń

Od czasu przyjęcia w 2014 r. strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego zagrożenia i wyzwania dla bezpieczeństwa wzrosły, co wymaga podjęcia nowych i bardziej intensywnych działań. Największymi wyzwaniami pozostają istniejące od dawna nielegalne działania jak: piractwo, zbrojne napaści na morzu, przemyt migrantów, handel ludźmi, bronią i narkotykami, a także terroryzm. Musimy jednak równocześnie stawić czoła nowym i zmieniającym się zagrożeniom, takim jak rosnąca konkurencja geopolityczna, zmiana klimatu i degradacja środowiska morskiego czy ataki hybrydowe i cyberataki.

Jest to okazja do znalezienia zrównoważonych rozwiązań dla różnorodnych problemów związanych z bezpieczeństwem morskim, przed którymi stoi UE i społeczność międzynarodowa, a także do zwiększenia roli i wiarygodności Unii na arenie międzynarodowej. Ostatnie wydarzenia geopolityczne, takie jak agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy, wyraźnie pokazują, że UE musi zwiększyć swoje bezpieczeństwo i zdolność działania nie tylko na własnym terytorium i swoich wodach, lecz także w swoim sąsiedztwie i poza nim.

Zaktualizowana europejska strategia w zakresie bezpieczeństwa morskiego (EUMSS)

Zaktualizowana EUMSS promuje pokój i bezpieczeństwo międzynarodowe, a także poszanowanie międzynarodowych przepisów i zasad, przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego wykorzystywania oceanów i ochrony różnorodności biologicznej. Strategia ta będzie wdrażana przez UE i jej państwa członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

VIRGINIJUS SINKEVIČIUS,
Komisarz do spraw środowiska,
oceanów i rybołówstwa:

Powinniśmy być świadomi strategicznego znaczenia naszych oceanów. Wymiar morski ma kluczowe znaczenie dla strategicznej autonomii UE, ponieważ dobrobyt Unii Europejskiej i jej państw członkowskich zależy od bezpiecznych i chronionych oceanów. Dzięki zaktualizowanej strategii w zakresie bezpieczeństwa morskiego nasi obywatele będą lepiej chronieni, a nasza działalność w ramach niebieskiej gospodarki i nasze interesy na morzu – lepiej promowane. Będziemy przeciwdziałać skutkom zmiany klimatu i degradacji środowiska dla bezpieczeństwa morskiego, wzmocnimy narzędzia nadzoru morskiego, ulepszymy naszą ochronę przed zagrożeniami cybernetycznymi i hybrydowymi oraz wzmocnimy ochronę krytycznej infrastruktury morskiej.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

UE zintensyfikuje swoje działania w ramach sześciu celów strategicznych:

- **Intensyfikacja działań na morzu.** Działania obejmują organizację ćwiczeń morskich na poziomie UE, dalszy rozwój działań straży przybrzeżnej w europejskich basenach morskich, wyznaczenie nowych obszarów morskich będących przedmiotem zainteresowania w celu realizacji koncepcji skoordynowanej obecności na morzu (narzędzie służące poprawie koordynacji istniejących zasobów morskich i powietrznych państw członkowskich na określonych obszarach morskich).
- **Współpraca z partnerami.** Działania obejmują pogłębienie współpracy między UE a NATO oraz zacieśnienie współpracy ze wszystkimi odpowiednimi partnerami międzynarodowymi, aby przestrzegać opartego na zasadach ładu na morzu, a zwłaszcza postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza.
- **Wiodąca rola w zakresie orientacji w przestrzeni morskiej.** Działania obejmują wzmocnienie nadzoru przybrzeżnych i morskich statków patrolowych oraz wzmocnienie wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE). Celem jest zapewnienie bezpiecznej wymiany informacji między uczestniczącymi organami krajowymi i unijnymi.

- **Zarządzanie ryzykiem i zagrożeniami.** Działania obejmują prowadzenie regularnych ćwiczeń morskich z udziałem podmiotów cywilnych i wojskowych, monitorowanie krytycznej infrastruktury morskiej i statków oraz ich ochronę przed zagrożeniami fizycznymi i cybernetycznymi (również statków pasażerskich), a także zwalczanie niewybuchów i min na morzu.
- **Zwiększanie zdolności.** Działania obejmują opracowanie wspólnych wymogów w zakresie technologii obronnych w przestrzeni morskiej, intensyfikację prac nad takimi projektami jak Europejska korweta patrolowa (nowa klasa okrętów wojennych) oraz poprawę zdolności zwalczania okrętów podwodnych.
- **Kształcenie i szkolenie** podnoszące kwalifikacje w zakresie bezpieczeństwa hybrydowego i cyberbezpieczeństwa, zwłaszcza ludności cywilnej, oraz programy szkoleniowe otwarte dla partnerów spoza UE.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/pokojowe-wykorzystanie-morz-2023-03-17_pl

Krytyczna niezależność

Komisja Europejska proponuje kompleksowy zestaw środków, służących zapewnieniu UE dostępu do bezpiecznych, zróżnicowanych, przystępnych cenowo i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych. Surowce krytyczne są niezbędne w szeregu sektorów strategicznych, w tym przemysłu o zerowej emisji netto, przemysłu cyfrowego, lotniczego i kosmicznego oraz sektora obronnego.

Chociaż przewiduje się drastyczny wzrost popytu na surowce krytyczne, Europa w dużym stopniu zależy od przywozu, często niemal monopolistycznych dostawców z państw trzecich. UE musi ograniczyć ryzyko dla łańcuchów dostaw związane z takimi strategicznymi zależnościami, aby zwiększyć swoją odporność gospodarczą, na co wskazują niedobory w następstwie pandemii COVID-19 i kryzys energetyczny po rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Może to udaremniać wysiłki UE na rzecz osiągnięcia jej celów klimatycznych i cyfrowych.

Przyjęte rozporządzenie i komunikat w sprawie surowców krytycznych wykorzystują mocne strony i możliwości jednolitego rynku i zewnętrznych partnerstw UE w celu dywersyfikacji i zwiększenia odporności unijnych łańcuchów dostaw surowców krytycznych. Akt w sprawie surowców krytycznych zwiększa również zdolność UE do monitorowania i ograniczania ryzyka zakłóceń oraz wzmacnia obieg zamknięty i zrównoważony rozwój.

Działania wewnętrzne

Ustawa o surowcach krytycznych wyposaży UE w narzędzia zapewniające dostęp UE do bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych, głównie przez:

Określenie jasnych priorytetów działania: Oprócz zaktualizowanego wykazu surowców krytycznych w akcie określono wykaz surowców strategicznych, które mają duże znaczenie dla technologii istotnych dla realizacji ekologicznych i cyfrowych ambicji Europy oraz dla zastosowań obronnych i kosmicznych, a jednocześnie mogą być w przyszłości narażone na zagrożenia dostaw. Rozporządzenie włącza do prawa UE zarówno wykaz surowców krytycznych, jak i strategicznych. W rozporządzeniu określono jasne poziomy odniesienia dla krajowych zdolności produkcyjnych w ramach strategicznego łańcucha dostaw surowców oraz w celu dywersyfikacji dostaw w UE do 2030 r.:

- wydobywanie ma odpowiadać co najmniej 10% rocznego zużycia w UE,
- przetwarzanie ma odpowiadać co najmniej 40% rocznego zużycia w UE,
- recykling ma odpowiadać co najmniej 15% rocznego zużycia w UE,
- nie więcej niż 65% rocznego zużycia każdego strategicznego surowca w Unii na dowolnym odpowiednim etapie przetwarzania może pochodzić z jednego państwa trzeciego.

VALDIS DOMBROVSKIS,
Wiceprzewodniczący
wykonawczy odpowiedzialny
za handel:

Surowce krytyczne mają zasadnicze znaczenie dla naszej konkurencyjności, a przede wszystkim dla naszego celu, jakim jest odgrywanie wiodącej roli w ekologicznych gałęziach przemysłu przyszłości. Będziemy rozwijać i dynamizować nasze własne zdolności oraz budować silniejsze globalne stosunki oparte na zaufaniu, otwartości i wzajemnych korzyściach. Nasze niedawno zawarte umowy handlowe z Chile oraz przyszłe umowy z Australią lub Indonezją pomogą wspierać zrównoważone i odporne łańcuchy dostaw. Utworzymy światowy Klub Surowców Krytycznych z wiarygodnymi partnerami, którzy pragną rozwijać własne sektory surowców krytycznych. Ścisłejsze i bardziej zróżnicowane więzi handlowe to sposób na zmniejszenie naszych zależności i wynikających z nich słabości.

Tworzenie bezpiecznych i odpornych łańcuchów dostaw surowców krytycznych w UE: Akt zmniejszy obciążenia administracyjne i uprości procedury wydawania zezwoleń na projekty dotyczące surowców krytycznych w UE. Ponadto wybrane projekty strategiczne skorzystają ze wsparcia w zakresie dostępu do finansowania i krótszych terminów wydawania zezwoleń (24 miesiące w przypadku zezwoleń na wydobycie oraz 12 miesięcy w przypadku zezwoleń na przetwarzanie i recykling). Państwa członkowskie będą również musiały opracować krajowe programy poszukiwania zasobów geologicznych.

Dopilnowanie, aby UE była w stanie ograniczyć ryzyko związane z dostawami: Aby zagwarantować odporność łańcuchów dostaw, w akcie przewidziano monitorowanie łańcuchów dostaw surowców krytycznych oraz koordynację strategicznych zapasów surowców między państwami członkowskimi. Niektóre duże przedsiębiorstwa będą musiały przeprowadzić audyt swoich strategicznych łańcuchów dostaw surowców.

Inwestowanie w badania naukowe, innowacje i umiejętności: Komisja zwiększy absorpcję i wdrażanie przełomowych technologii w zakresie surowców krytycznych. Ustanawiając szeroko zakrojone partnerstwo na rzecz umiejętności w zakresie surowców krytycznych oraz Akademię Surowców umożliwi promowanie umiejętności istotnych dla siły roboczej w łańcuchach dostaw surowców krytycznych. W polityce zewnętrznej strategia Global Gateway będzie wykorzystywana jako narzędzie wspierania krajów partnerskich w rozwijaniu własnych zdolności wydobywczych i przetwórczych, w tym rozwoju umiejętności.

Ochrona środowiska przez poprawę obiegu zamkniętego i zrównoważonego charakteru surowców krytycznych: Poprawie bezpieczeństwa i przystępności cenowej dostaw surowców krytycznych musi towarzyszyć większa mobilizacja na rzecz łagodzenia wszelkich negatywnych skutków, zarówno w UE, jak i w państwach trzecich, w odniesieniu do praw pracowniczych, praw człowieka i ochrony środowiska. Wysiłki na rzecz poprawy zrównoważonego rozwoju łańcuchów wartości surowców krytycznych przyczynią się również do promowania rozwoju gospodarczego w państwach trzecich, a także zrównoważonego zarządzania, praw człowieka, rozwiązywania konfliktów i stabilności regionalnej.

Państwa członkowskie będą musiały przyjąć i wdrożyć krajowe środki służące poprawie zbiórki odpadów bogatych w surowce krytyczne oraz zapewnieniu ich recyklingu do wtórnych surowców krytycznych. Będą też musiały zbadać możliwość odzysku surowców krytycznych z odpadów wydobywczych w ramach obecnej działalności wydobywczej, ale też z historycznych składowisk odpadów górniczych. Produkty zawierające magnez trwale będą musiały spełniać wymogi dotyczące obiegu zamkniętego i dostarczać informacji na temat możliwości recyklingu i zawartości materiałów pochodzących z recyklingu.

Zaangażowanie międzynarodowe

Dywersyfikacja importu surowców krytycznych do Unii: UE nigdy nie będzie samowystarczalna pod względem zaopatrzenia w takie surowce i będzie nadal polegać na imporcie w odniesieniu do większości swoich potrzeb. UE będzie musiała wzmocnić swoje globalne zaangażowanie we współpracę z wiarygodnymi partnerami, aby rozwijać i dywersyfikować inwestycje oraz promować stabilność handlu międzynarodowego, a także zwiększać pewność prawa dla inwestorów. W szczególności UE będzie dążyć do wzajemnie korzystnych partnerstw z rynkami wschodzącymi i gospodarkami rozwijającymi się, zwłaszcza w ramach strategii Global Gateway.

UE zintensyfikuje działania handlowe, m.in. przez stworzenie Klubu Surowców Krytycznych dla wszystkich krajów o podobnych poglądach, które chcą wzmocnić globalne łańcuchy dostaw, wzmocnienie Światowej Organizacji Handlu, rozszerzenie sieci umów o ułatwieniach w zakresie zrównoważonych inwestycji i umów o wolnym handlu oraz bardziej zdecydowane dążenie do egzekwowania przepisów w celu zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych.

Będzie dalej rozwijać partnerstwa strategiczne: UE będzie współpracować z wiarygodnymi partnerami, promując ich zrównoważony rozwój gospodarczy przez budowanie łańcucha wartości w ich własnych krajach, przy jednoczesnym promowaniu bezpiecznych, odpornych, przystępnych cenowo i wystarczająco zróżnicowanych łańcuchów wartości dla UE.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/krytyczna-niezaleznosc-2023-03-17_pl

Program LIFE

Komisja Europejska ogłosiła, że zainwestuje ponad 116 mln euro w nowe projekty strategiczne w ramach programu LIFE. Finansowanie ma pomóc w osiągnięciu celów klimatycznych i środowiskowych ośmiu dużych projektów w dziedzinie klimatu i środowiska w Belgii, Estonii, Hiszpanii, Włoszech, Polsce, Finlandii i na Słowacji.

Dzięki tym projektom Europa ma szansę stać się pierwszym na świecie kontynentem neutralnym dla klimatu do 2050 r. i skutecznie wdrożyć Europejski Zielony Ład. Wspierają one również unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030, plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych oraz przyczyniają się do przejścia na czystą energię.

Ośiem dużych projektów w siedmiu państwach członkowskich

Ochrona i odbudowa przyrody: w Belgii partnerzy skupieni w B4B LIFE poszerzą obszary chronione, poprawią połączenia między nimi i opracują plany działania dotyczące krytycznych siedlisk i gatunków w całym kraju. Zespół Wetlands Green LIFE przyczyni się do realizacji polityki UE w zakresie obszarów chronionych oraz ochrony siedlisk i gatunków w Polsce. Nacisk zostanie położony na bagna, torfowiska i tereny podmokłe na różnych obszarach Natura 2000. Oba projekty wspierają również wdrażanie dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej.

Jakość wody i gospodarka wodna: LIFE Living Rivers na Słowacji przyczyni się do utrzymania jakości wody, zapewni ochronę siedlisk przyrodniczych i gatunków rodzimych oraz będzie promować zrównoważone zarządzanie leśnictwem i rybołówstwem. Projekt przyczyni się do wdrożenia ramowej dyrektywy wodnej UE i dyrektywy siedliskowej. Zespół odpowiedzialny za PlastLIFE pomoże w realizacji planu działania w dziedzinie tworzyw sztucznych dla Finlandii. Działania obejmą ograniczenie ilości odpadów z tworzyw sztucznych, zmniejszenie ilości odpadów i zużycia tworzyw sztucznych oraz pobudzenie recyklingu.

Przystosowanie się do zmiany klimatu: zespół projektowy LIFE-SIP AdaptEs w Estonii zwiększy zdolności tego kraju w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu poprzez pomoc w realizacji „Planu rozwoju w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu”. W Hiszpanii zespół odpowiedzialny za projekt LIFE eCOadapt50 zwiększy świadomość w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu poprzez zaangażowanie rządów i przedsiębiorstw w lokalne strategie przystosowania się do zmiany klimatu. Partnerzy projektu LIFE Climax PO we Włoszech przetestują przyjazną dla klimatu gospodarkę wodną w skali dorzecza i usprawnią zarządzanie zasobami wodnymi. Trzy wymienione projekty wspierają realizację strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.

Łagodzenie zmiany klimatu: zespół LIFE AFTER COAL PL pomoże w realizacji polskiej „Strategii na rzecz neutralności klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów użyteczności publicznej i transportu. Projekt ten jest zgodny z prawem o klimacie UE.

Program LIFE to unijny instrument finansowania działań na rzecz środowiska i klimatu. Od 1992 r. za jego pośrednictwem realizowane są różne inicjatywy ekologiczne: współfinansowaniem ze środków LIFE objęto do tej pory ponad 5 500 projektów w całej UE i w państwach trzecich.

Na okres 2021-2027 Komisja Europejska zwiększyła finansowanie programu LIFE o prawie 60%, do 5,4 mld euro, i uwzględniła nowy podprogram dotyczący przechodzenia na czystą energię. Programem LIFE zarządza Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA).

Źródło: https://poland.representation.ec.europa.eu/news/program-life-2023-03-09_pl

Roczny program prac programu Erasmus+ na 2023 r.

Komisja przyjęła zmianę rocznego programu prac programu Erasmus+ na 2023 r. Budżet całkowity programu na ten rok skorygowano w górę do nowego poziomu 4,43 mld euro. Dzięki zwiększonemu budżetowi wzmocnione zostanie ogólne wsparcie dla priorytetów programu Erasmus+ dotyczących włączenia społecznego, aktywności obywatelskiej oraz uczestnictwa w życiu demokratycznym, jak również transformacji ekologicznej oraz cyfrowej w UE i w skali międzynarodowej.

Zmieniony program prac obejmuje skoncentrowaną na wstępie kwotę 100 mln euro z budżetu programu Erasmus+ na 2027 r. Środki te zostaną przeznaczone na wsparcie projektów promujących działalność edukacyjną oraz ułatwiających integrację osób uciekających przed wojną w Ukrainie w ich nowych środowiskach edukacyjnych, jak również na działania wspierające organizacje, osoby uczące się i personel dydaktyczny w Ukrainie. Przewidywane środki wzmocnią działania uruchomione na rzecz Ukraińców uciekających przed wojną dzięki dodatkowemu wsparciu dla organizacji będących beneficjentami programu Erasmus+. Finansowane działania mogą obejmować kursy językowe i z zakresu integracji kulturowej, narzędzia do nauki języków, skierowane do nauczycieli i osób uczących się, oraz stypendia lub ogólne wsparcie finansowe we wszystkich sektorach programu Erasmus+ przeznaczone dla osób uczących się i nauczycieli.

Wymiar międzynarodowy programu Erasmus+ został również zasilony środkami w wysokości 31 mln euro, które zostaną wykorzystane na wzmocnienie projektów w zakresie mobilności i budowania potencjału w szkolnictwie wyższym; będzie to stanowiło wsparcie projektów współpracy międzynarodowej. W 2023 r. działanie to będzie również wspierało projekt reform strukturalnych, którego celem jest stworzenie środowiska cyfrowego na potrzeby otwartej edukacji, które będzie oferować kształcenie i szkolenie studentom zapisanym do ukraińskich instytucji szkolnictwa wyższego, uciekającym z Ukrainy lub studentom przesiedlonym wewnątrz. Zapewni również możliwości edukacyjne szerszej społeczności ukraińskiej za granicą, na podstawie współpracy między uniwersytetami ukraińskimi a innymi europejskimi uniwersytetami.

Jeszcze w 2023 r., w ramach działań następczych po Europejskim Roku Młodzieży 2022 dzięki środkom z programu Erasmus+ głos młodzieży nadal będzie słyszalny w Unii Europejskiej i poza nią, zwłaszcza za sprawą intensyfikacji działań na rzecz młodzieży finansowanych w ramach programu Erasmus+. Działania wspierane w ramach programu pomagają również w realizacji unijnego celu w zakresie podnoszenia kwalifikacji i nabywania nowych kwalifikacji zawodowych, co stanowi cenny wkład w obchody Europejskiego Roku Umiejętności 2023.

MARGARITIS SCHINAS,
Wiceprzewodniczący do spraw
promowania europejskiego stylu
życia:

Program Erasmus+ zawsze tworzył pomosty między ludźmi, językami i kulturami. Po wybuchu wojny w Ukrainie bardzo szybko dostosowaliśmy program, aby objąć nim nowe działania wspierające osoby uciekające przed wojną. Jesteśmy szczególnie dumni z tych pomostów programu Erasmus+ dla Ukraińców, solidarność jest bowiem głęboko zakorzeniona w naszym europejskim stylu życia.

Zdjęcie: Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

Na podstawie otwartych zaproszeń do składania wniosków dotyczących projektów każdy podmiot publiczny lub prywatny działający w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu może ubiegać się o finansowanie za pośrednictwem agencji krajowych programu Erasmus+, które mają siedzibę we wszystkich państwach członkowskich UE i państwach trzecich stowarzyszonych z programem, oraz za pośrednictwem Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury.

Źródło:

https://poland.representation.ec.europa.eu/news/roczny-program-prac-programu-erasmus-na-2023-r-2023-03-10_pl

Program Erasmus+, zapoczątkowany ponad 35 lat temu, jest jednym z najbardziej symbolicznych programów UE. Do tej pory wzięło w nim udział ponad 13 mln osób. W latach 2021-2027 Erasmus+ ma wspierać jeszcze większą liczbę uczestników i projektów, w Europie i poza jej granicami. Jego łączny budżet na ten okres w wysokości 26,2 mld euro

został dodatkowo zasilony kwotą 2,2 mld euro pochodzącą z unijnych instrumentów zewnętrznych.

Cały program Erasmus+ koncentruje się na czterech priorytetach: włączeniu społecznym i różnorodności, transformacji cyfrowej, środowisku i przeciwdziałaniu zmianie klimatu oraz uczestnictwie w życiu demokratycznym. W centrum programu znajdują się organizacje i osoby o mniejszych szansach. W związku z tym program nadal będzie wspierać mechanizmy włączenia społecznego uczestników i zapewniać specjalne zasoby w celu usunięcia wszelkich barier dla uczestnictwa.

[Roczny program prac na rok 2023](#)

[Zaproszenie do składania wniosków w ramach Erasmus+ na 2023 r.](#)

[Przewodnik po programie Erasmus+ na 2023 r.](#)

SZWEDZKA PREZYDENCJA W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ

sweden
2023.eu

SPRAWY ZAGRANICZNE

Szwecja przejęła prezydencję w Radzie UE w czasie, gdy w Europie toczy się wojna. Rosyjska inwazja na Ukrainę oznacza, że Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa jest jednym z głównych priorytetów UE podczas szwedzkiej prezydencji. W interesie UE leży przeciwdziałanie agresji Rosji. Kluczowe znaczenie ma dalsze wsparcie Ukrainy – polityczne, gospodarcze, militarne, humanitarne i prawne – oraz różnego rodzaju działania w odpowiedzi na rosyjską agresję. Obejmuje to trwający proces rozszerzenia oraz współpracę z naszymi kluczowymi partnerami, takimi jak Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Kanada oraz Ameryka Południowa.

Szwecja wspiera również trwające wysiłki na rzecz jasnej, zjednoczonej i skutecznej polityki UE wobec Chin, opartej na interesach i wartościach UE. Szwedzka prezydencja będzie działać na rzecz zwiększenia wymiany informacji oraz wzmocnienia konsensusu i solidarności w kwestiach dotyczących Chin. Będzie też kontynuować wdrażanie Strategii UE na rzecz współpracy w regionie Indo-Pacyfiku z 2021 r. Nacisk zostanie położony na bezpieczeństwo i obronę, klimat, zrównoważony rozwój oraz stosunki handlowe.

Kierunkiem zainteresowania szwedzkiej prezydencji jest także region Zatoki Perskiej.

- Wzmocnienie zaangażowania UE w kryzys w Jemenie.
- Kontynuowanie spójnej polityki wobec Iranu, w tym dalszych wysiłków na rzecz ożywienia porozumienia nuklearnego i większego nacisku na poszanowanie praw człowieka.
- Kontynuowanie wysiłków UE na rzecz wynegocjowania dwupaństwowego rozwiązania konfliktu między Izraelem a Palestyną.

Szwedzka prezydencja będzie również dążyć do zacieśnienia stosunków z krajami afrykańskimi i Unią Afrykańską, zwłaszcza w świetle rosyjskiej inwazji na Ukrainę i jej poważnych skutków dla kontynentu. Współpraca z Afryką będzie bardzo ważna w promowaniu rozwoju demokratycznego, utrzymaniu porządku międzynarodowego oraz stawianiu czoła globalnym wyzwaniom. Kraje afrykańskie są ważnymi partnerami w globalnych wysiłkach na rzecz klimatu, w promowaniu bezpiecznej, uporządkowanej i zarządzanej migracji oraz w zwalczaniu terroryzmu i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Kolejnym celem prezydencji jest rozwijanie współpracy z państwami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu) oraz prowadzenie bieżących prac nad przyszłymi relacjami UE m.in. ze Szwajcarią.

Kwestie opisane powyżej stawiają przed UE jako podmiotem polityki zagranicznej i bezpieczeństwa ogromne wymagania. UE musi promować swoją integralność instytucjonalną i interesy strategiczne, stać na straży porządku międzynarodowego oraz chronić podstawowe wartości, prawo międzynarodowe, demokrację, prawa człowieka i praworządność w sąsiedztwie UE i na świecie.

Źródło:

<https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/media/ntkerqpw/the-swedish-presidency-programme.pdf>

UNIA EUROPEJSKA LOKALNIE

154. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów

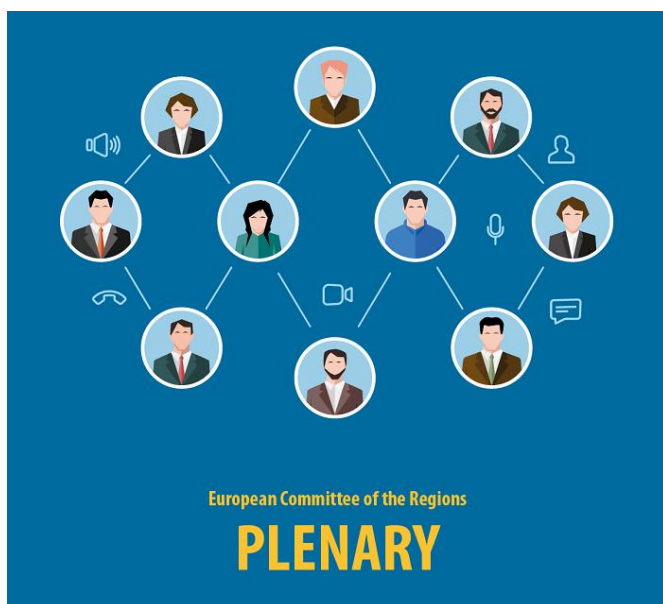
W dniach 15-16 marca r. odbyła się 154. Sesja Plenarna Europejskiego Komitetu Regionów. Podczas posiedzenia omawiane były następujące opinie Europejskiego Komitetu Regionów:

- *Przyszłość Partnerstwa Wschodniego z perspektywy lokalnej i regionalnej*

Wojna w Ukrainie powinna skłonić Unię Europejską do dostosowania współpracy z krajami położonymi za jej wschodnimi granicami. Europejski Komitet Regionów wzywa UE do przyjęcia bardziej elastycznego podejścia do każdego z sześciu krajów Partnerstwa Wschodniego oraz do ściślejszej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi.

- *Europejski akt o wolności mediów*

Regiony i miasta odgrywają główną rolę w regulowaniu i wspieraniu sektora mediów i kultury w UE. W celu zapewnienia wolności i pluralizmu mediów oraz zachowania integralności europejskiej przestrzeni informacyjnej domagają się, aby interwencja UE nie kolidowała z istniejącymi systemami nadzoru nad mediami i unikała nadmiernej regulacji.

- *Cele i narzędzia na rzecz inteligentnych obszarów wiejskich w Europie*

Bezpieczny i trwały dostęp do infrastruktury cyfrowej, umiejętności i usług cyfrowych ma zasadnicze znaczenie dla przyspieszenia rozwoju europejskich obszarów wiejskich, a w szczególności tzw. „inteligentnych” wsi.

- *Zrównoważone stosowanie pestycydów*

Regiony i miasta domagają się większej ambicji w ograniczaniu stosowania pestycydów. Promując zrównoważone systemy żywnościowe oraz ochronę zdrowia i przyrody, można pomóc rolnikom stawić czoła kryzysowi ekonomicznemu, energetycznemu i klimatycznemu.

- *Zmiana dyrektywy w sprawie azbestu*

Przywódcy lokalni i regionalni UE podkreślili, że podejście zastosowane w dyrektywie jest bardzo fragmentaryczne oraz że należy wzmocnić szeroki zakres odpowiednich regulacji za pomocą europejskiej strategii usuwania azbestu. Zapewni to zintegrowanie różnych polityk oraz systemowe i skuteczne rozwiązania we wszystkich państwach członkowskich w zakresie inwentaryzacji, monitorowania, bezpiecznego usuwania i składowania azbestu oraz kształcenia i szkolenia.

- *Usługi krótkoterminowego najmu lokali mieszkalnych: zachowanie równowagi między potrzebami społeczności lokalnych, przedsiębiorców i podróżnych*

Większa przejrzystość i swobodny dostęp do kluczowych informacji na temat najmu krótkoterminowego są niezbędne, by zwalczać nielegalną działalność i zapewnić lokalnym społecznościom dostęp do przystępnych cenowo mieszkań.

Podczas Sesji Plenarnej odbyła się również debata na temat współpracy z ukraińskimi regionami i miastami oraz możliwości wsparcia uchodźców. Jednym z uczestników rozmowy był Marszałek Gustaw Marek Brzezina, który zwrócił uwagę na potrzeby partnerskiego Obwodu Rówieńskiego.

Źródło:

<https://cor.europa.eu/pl/news/Pages/default.aspx>

Gustaw Marek Brzezina @BrzezinaMarek · 16 mar

Niedawne spotkanie z szefem obwodu rówieńskiego Witalijem Kowalem przyniosło nam świadomość o potrzebach Ukraińców, a także konsekwencjach jutra, o jakich musimy myśleć już dziś. To [m.in.](#) 10 tys. km² zaminowanej ziemi czy dziesiątki tysięcy rannych...

EPP Group CoR @EPPCoR · 15 mar

Until recently we were neighbors, now we are brothers - the head of Rivne Region in #Ukraine told me during a meeting. The consequences of the war require real support: basic products, building materials, medical vehicles and rehabilitation centers for wounded soldiers.

[Pokaż ten wątek](#)

Z BIURA W BRUKSELI

Rok Mikołaja Kopernika w Brukseli

Obecnie trwają prace nad programem obchodów **Roku Mikołaja Kopernika** w Brukseli:

30 marca – wydarzenie zorganizowane wspólnie z Rafałem Siemianowskim – Ambasadorem RP w Królestwie Belgii oraz Muzeum im. Mikołaja Kopernika we Fromborku: wystawa oraz wykład pt. „**Rewolucje kopernikowskie – warmińskie życie Mikołaja Kopernika**”, pokaz 2. wydania „De revolutionibus” z 1566 r., bicie monety okolicznościowej oraz koncert kameralny muzyki renesansowej. Wystawa zostanie również pokazana w maju w Kwaterze Głównej NATO oraz we wrześniu w Parlamencie Europejskim.

7 maja podczas **Dnia Polskiego oraz Święta Alei Tervueren** Biuro w Brukseli wspólnie z Planetarium Olsztyńskim przygotowuje pokazy i animacje dla dzieci dotyczące kosmosu oraz życia na Warmii i dokonań Mikołaja Kopernika.

Wspólnie z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli, biurami Regionalnymi Województw Pomorskiego i Kujawsko-Pomorskiego przygotowywana jest wspólna **wystawa promująca Szlak Mikołaja Kopernika**, która zaprezentowana zostanie na ogrodzeniu Ambasady, a jej otwarcie zaplanowane jest na 7 maja.

24 maja planowana jest organizacja wspólnie z NCBR konferencji pod roboczym tytułem „**Europejskie możliwości finansowania nauki o kosmosie i biznesu**”, w której partnerem będzie Biuro Warmii i Mazur w Brukseli.

Wspólnie z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli ukaże się seria sześciu artykułów sponsorowanych oraz dwóch wywiadów w turystycznej prasie belgijskiej (francusko- i niderlandzkojęzycznej).

Wspólnie z biurami Regionalnymi Województw Pomorskiego i Kujawsko-Pomorskiego oraz Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli w maju odbędzie się **podróż prasowa dziennikarzy/blogerów belgijskich** – promocja Szlaku Kopernikowskiego.

Druga połowa listopada – zamknięcie obchodów Roku Mikołaja Kopernika w Brukseli, Antwerpii i Liege – wydarzenie współorganizowane z Konsulatem RP w Brukseli oraz Stowarzyszeniem BEKAP.

ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA
2023

„Wodór: jaka jest rola regionów w nowej polityce UE oraz w Partnerstwie na rzecz Czystego Wodoru?”

16 lutego w ramach Sieci ERRIN zorganizowano webinarium pt. „Wodór: jaka jest rola regionów w nowej polityce UE oraz w Partnerstwie na rzecz Czystego Wodoru?”

- Komisja Europejska w 2020 r. przyjęła **Strategię w zakresie wodoru** na rzecz Europy neutralnej dla klimatu, określającą m.in. znaczenie dolin wodorowych, umożliwiających produkcję oraz wykorzystanie wodoru na poziomie regionalnym.
- W ramach przyjętego w 2022 r. **Planu REPowerEU** Komisja Europejska zobowiązała się do zabezpieczenia dodatkowych 200 mln euro na dopłaty uzupełniające do inwestycji w ramach Programu Horyzont Europa w odniesieniu do Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Wodoru, w celu podwojenia liczby dolin wodorowych w Unii Europejskiej do roku 2025.
- Do działań na rzecz rozwoju dolin wodorowych odwołuje się także przyjęty w 2022 r. **Nowy Europejski Plan na rzecz Innowacji**, który ma wspierać m.in. europejskie innowacje w zakresie obszaru deep-tech.
- Planowane jest stworzenie otwartych stanowisk testowych oraz przestrzeni eksperymentalnych dla wodoru, a także przyspieszenia wdrażania rozwiązań opartych na wodorze.
- Planuje się opracowanie mapy drogowej dla dolin wodorowych. Dokument ma ułatwić analizę możliwości wsparcia rozwoju dolin wodorowych, zarówno na poziomie unijnym, jak i krajów członkowskich (m.in. dostęp do finansowania, regulacje prawne, środowisko regulacyjne, piaskownice regulacyjne). Zakończenie prac nad dokumentem planowane jest w II kwartale 2023 r.
- W wyżej wymienionym przypadku piaskownica regulacyjna miałaby umożliwiać bardziej elastyczne podejście w odniesieniu do stosowania obowiązujących przepisów, np. dotyczących wydawania pozwoleń/certyfikacji na wprowadzenie produktów do obrotu, wydawanych na poziomie krajowym

lub regionalnym. Elastyczność byłaby dopuszczana w procesie przyspieszenia rozwoju, w szczególności już istniejących rozwiązań innowacyjnych.

- Komisja Europejska planuje publikację wytycznych dotyczących piaskownic regulacyjnych, które będą częścią pakietu prawnego wynikającego z zapisów zawartych w przedstawionym w dniu 1 lutego 2023 r. Planie Przemysłowym Zielonego Ładu.
- W marcu 2023 r. Komisja Europejska planuje publikację aktu prawnego w zakresie surowców krytycznych, niezbędnych do wytwarzania technologii o znaczeniu strategicznym oraz aktu prawnego dotyczącego przemysłu o zerowej emisji netto.
- Podkreśla się również znaczenie rozwoju umiejętności związanych z sektorem wodorowym. W Planie Przemysłowym Zielonego Ładu umiejętności wpisują się w jeden z jego filarów. Obecnie otwarte jest również zaproszenie dotyczące Europejskiej Akademii Wodoru. Przewiduje się, że projekt będzie wspierał m.in. rozwój umiejętności związanych z technologiami wodorowymi, które mają być kluczowe w przyszłym globalnym systemie energetycznym.
- Planowane jest uruchomienie **Europejskiego Banku Wodoru**, stanowiącego globalny europejski zakład produkcji wodoru, który będzie działał na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa inwestycji oraz produkcji wodoru pochodzącego ze źródeł odnawialnych. W czerwcu 2023 r. Komisja Europejska planuje ogłosić warunki pilotażowej aukcji na rzecz wsparcia produkcji wodoru ze źródeł odnawialnych, której orientacyjny budżet wynosi 800 mln euro. Aukcja ma się odbyć jesienią 2023 r.

- **Europejskie Partnerstwo na rzecz Dolin Wodorowych:** powołane w 2019 r. skupia obecnie ponad 60 regionów w 13 krajach, działając na rzecz wzmocnienia regionalnego potencjału, wspierania rozwoju europejskich projektów, ułatwienia wymiany wiedzy i praktyk pomiędzy bardziej i mniej zaawansowanymi terytoriami Unii Europejskiej, a także wzmocnienia widoczności i wpływu regionów Unii Europejskiej jako kluczowych użytkowników technologii wodorowych.
- **Projekt Hy2Market** skupia europejskie regiony prowadzące prace nad innowacyjnymi rozwiązaniami na rzecz zwiększenia produkcji, transportu i wykorzystania wodoru pochodzącego ze źródeł odnawialnych. Celem projektu jest rozwój łańcucha wartości wodoru w całej Unii Europejskiej. Projekt będzie realizowany w okresie od lutego 2023 r. do stycznia 2026 r.
- **Partnerstwo na rzecz Czystego Wodoru:** Plan Prac Partnerstwa na rok 2023 obejmuje 26 konkursów tematycznych.

Podczas wydarzenia zostały omówione 2 konkursy poświęcone dolinom wodorowym:

Konkurs HORIZON-JTI-CLEANH2-2023-06-01 Large Scale Hydrogen Valley (Dolina wodorowa na dużą skalę)

Celem konkursu jest opracowanie i demonstracja doliny wodorowej na dużą skalę, uwzględniająca innowacyjne podejście na poziomie systemu (globalna i synergiczna integracja technologii produkcji, dystrybucji i końcowego wykorzystania wodoru). Konkurs otwarty jest do 18 kwietnia 2023 r.

Konkurs HORIZON-JTI-CLEANH2-2023-06-02 Small Scale Hydrogen Valley (Dolina wodorowa na małą skalę)

Celem konkursu jest opracowanie i demonstracja doliny wodorowej na małą skalę. Temat powinien demonstrować innowacyjne podejścia na poziomie systemu (globalna i synergiczna integracja technologii produkcji, dystrybucji i końcowego wykorzystania wodoru). Konkurs otwarty jest do 18 kwietnia 2023 r.

Wspólne elementy mające zastosowanie do tematów odnoszących się do dolin wodorowych:

- należy wykazać powtarzalność i skalowalność koncepcji (ułatwienie wdrożenia dolin wodorowych w innych lokalizacjach UE),
- należy opracować długoterminową wizję rozwoju doliny wodorowej,
- należy wykazać współpracę i synergie z innymi dolinami wodorowymi,
- należy przedstawić plan finansowania zapewniający realizację projektu w synergii z innymi źródłami finansowania i/lub zobowiązanie partnerów do zapewnienia własnego finansowania,
- należy przedłożyć dowód zaangażowania i roli władz publicznych (państw członkowskich/regionów/miast) oraz innych zainteresowanych stron niezbędnych do wdrożenia doliny wodorowej,
- należy zawrzeć przejrzysty kalendarz z kluczowymi fazami realizacji działań.

„Małe firmy i duży biznes w Horyzoncie Europa – możliwości i ograniczenia”

28 lutego z inicjatywy Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych Unii Europejskiej zorganizowano webinarium pt. „Małe firmy i duży biznes w Horyzoncie Europa – możliwości i ograniczenia”.

Przedsiębiorstwa w Programie Horyzont Europa

- Przedsiębiorstwa mogą uczestniczyć w konkursach ogłaszanych w ramach wszystkich Filarów Programu Horyzont Europa, a także w ramach 5 misji tematycznych.
- Programy ramowe, w tym Horyzont Europa, nie finansują takich działań jak rozbudowa, przebudowa, czy remont.
- Projekty realizowane są przede wszystkim w ramach międzynarodowych konsorcjów projektowych. Wymogiem w Programie Horyzont Europa jest konsorcjum międzynarodowe złożone z co najmniej 3 partnerów pochodzących z 3 różnych i niezależnych od siebie jednostek, z 3 różnych państw członkowskich i/lub krajów stowarzyszonych z programem ramowym, w tym co najmniej 1 jednostka musi pochodzić z kraju członkowskiego UE (uczelnie wyższe, instytuty badawcze, przedsiębiorstwa, w tym MŚP, instytucje publiczne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje międzynarodowe, szpitale, itp.).
- Dokumentacja konkursowa dostępna jest na portalu Komisji Europejskiej Funding & Tender Opportunities.
- [Przewodnik po Programie Horyzont Europa.](#)
- [Dokumenty referencyjne dotyczące Programu Horyzont Europa.](#)
- Udział w zaproszeniu do składania wniosków wymaga rejestracji jednostki za pośrednictwem portalu Funding & Tender Opportunities. Nowo utworzone przedsiębiorstwa również mogą brać udział w zaproszeniach do składania wniosków.
- Uwaga: Rejestracja podmiotu z sektora MŚP na portalu wymaga upewnienia się, że zostały spełnione warunki kwalifikujące ten podmiot jako Małe/Średnie Przedsiębior-

stwo. Komisja Europejska po dokonaniu rejestracji weryfikuje spełnienie tego warunku.

- Komisja Europejska udostępnia do wykorzystania [kwestionariusz samooceny MŚP](#), za pomocą którego przedsiębiorca może sprawdzić, czy jego podmiot spełnia wymogi definicji MŚP (definicja MŚP na stronie Komisji Europejskiej).
- [Informacja](#) dotycząca zatwierdzania MŚP (w języku polskim).
- Nowością jest strona dedykowana przedsiębiorstwom typu start-up oraz MŚP dotycząca usługi w zakresie własności intelektualnej w programie ramowym (Horizon IP Scan).
- Typy projektów realizowane w ramach międzynarodowych konsorcjów:
  - RIA (Research and Innovation Action, Projekty Badawczo-Innowacyjne). Dostępne dofinansowanie wynosi do 100% kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich typów jednostek, w tym również MŚP.
  - IA (Innovation Action, Projekty Innowacyjne). Dostępne dofinansowanie wynosi do 70% kosztów kwalifikowalnych dla przedsiębiorstw (30% kosztów stanowi wkład własny) oraz do 100% kosztów kwalifikowalnych dla jednostek non-profit.
  - CSA (Coordination and Support Actions, Działania Koordynujące i Wspierające). Obejmuje projekty realizowane przez co najmniej jedną jednostkę z kraju członkowskiego lub stowarzyszonego z Programem Horyzont Europa. Dostępne dofinansowanie wynosi do 100% kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich typów jednostek.
  - Training and Mobility Action (projekty badawczo-szkoleniowe obecne głównie w MSCA). Obejmują projekty realizowane przez co najmniej jedną jednostkę z kraju

- członkowskiego lub stowarzyszonego z Programem Horyzont Europa. Dostępne dofinansowanie wynosi do 100% kosztów kwalifikowalnych dla wszystkich typów jednostek.
- W ramach MSCA (Marie Skłodowska-Curie Actions, Działania Marii Skłodowskiej-Curie) dostępne są 2 granty, w których zachęca się do udziału sektor MŚP:
    - Doctoral Networks – programy doktoranckie przygotowywane w partnerstwie pomiędzy uczelniami, jednostkami badawczymi oraz jednostkami przemysłowymi, w tym również z sektora MSP.
    - Staff Exchanges – działania skupione na wymianie personelu, doświadczeń i praktyk. Grant ma wspierać naukowców w ich rozwoju i wdrażaniu projektów poprzez współpracę z sektorem biznesu, a także przynosić organizacjom uczestniczącym korzyści w postaci wzmocnienia ich zdolności w obszarze B+I.
  - Sektor MŚP może uczestniczyć również w działaniach w ramach klastrów tematycznych w Filarze II Programu Horyzont Europa. W ramach klastrów tematy są z góry narzucone w Programach Prac (projekty muszą wpisywać się w konkretną tematykę określoną przez Programy Pracy).
  - Finansowanie kaskadowe (finansowanie stron trzecich) w Programie Horyzont Europa:
    - przedsiębiorstwa mają możliwość dołączać do projektów, które są już w trakcie realizacji,
    - finansowanie dla stron trzecich przewiduje dofinansowanie podmiotów, które nie są partnerami w projektach,
    - Komisja Europejska udostępnia informacje na temat trwających projektów, w których ogłaszane są konkursy dla stron trzecich.

Uwaga: Finansowanie kaskadowe możliwe jest wyłącznie w sytuacji, gdy zostało przewidziane w ramach konkretnego tematu i zapisane w Programach Pracy.

Infrastruktury Badawcze dla MŚP i dużych firm

- Infrastruktury badawcze obejmują laboratoria, obserwatoria, banki danych, archiwa, biblioteki, zbiory, e-infrastrukturę, statki i samoloty badawcze.
- Konkursy Transnational/Virtual Access (Dostęp Międzynarodowy/Wirtualny):
  - dostępne dla indywidualnych badaczy oraz pracowników przedsiębiorstw, niezależnie od etapu ich rozwoju zawodowego,
  - konkursy ogłaszane przez infrastruktury badawcze można znaleźć pod adresem wyszukiwarek: RICH Europe, RICH2020.
- Działania w ramach Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej (JRC):
  - JRC składa się z 7 instytutów badawczych zlokalizowanych w 5 krajach, które współpracują m.in. z przedsiębiorstwami, uniwersytetami i innymi instytutami badawczymi poprzez dwustronne porozumienia, wspólne projekty i sieci badawcze;
  - Centrum prowadzi inicjatywę związaną z otwartym dostępem do swoich infrastruktur badawczych, której celem jest m.in. rozpowszechnianie wiedzy i wyników badań, wspieranie konkurencyjności aplikujących organizacji, działania na rzecz podnoszenia kompetencji oraz wzmocnienia współpracy między sektorem przemysłu i nauki;
  - JRC udostępnia swoje laboratoria badawcze i inne obiekty na rzecz naukowców z sektora akademickiego i nieakademickiego (publicznego i prywatnego);
  - dostępu udziela się w drodze konkursów ogłaszanych na stronie JRC;
  - konkursy ogłaszane są zwykle raz w roku (osobno do poszczególnych infrastruktur);
  - w ramach konkursów o dostęp nie aplikują indywidualni naukowcy, a organizacje ich zatrudniające (np. MŚP, uczelnie).
- Mechanizmy dostępu do infrastruktur badawczych JRC:
  - Relevance Driven: w ramach tego mechanizmu dostęp do infrastruktur jest darmowy, ale uczestnicy zobowiązani są do udostępnienia wyników badań po upływie okresu ochronnego wynoszącego zwykle 18 miesięcy. Oferta skierowana głównie do sektora MŚP oraz instytucji badawczych.

- **Market Driven:** w ramach tego mechanizmu koszty w wysokości 100% pokrywane są przez uczestniczące przedsiębiorstwo, ale obowiązek rozpowszechniania uzyskanych wyników badań nie ma w tym przypadku zastosowania. Oferta skierowana głównie do przemysłu i dużych firm.

Konkursy w ramach Infrastruktur Badawczych ogłaszane przez Komisję Europejską

Cele Infrastruktur Badawczych w Programie Horyzont Europa:

- zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności europejskiego przemysłu,
- poprawa długoterminowej stabilności infrastruktury badawczych w UE,
- wsparcie otwartego dostępu do infrastruktury dla naukowców,
- sprawniejsza koordynacja rozwoju, dostępności i wykorzystania infrastruktury,
- zmniejszenie rozproszenia ekosystemu badań naukowych i innowacji,
- zwiększenie dostępu do cyfrowych danych naukowych (głównie z wykorzystaniem EOSC).

Konkursy dedykowane są konsorcjom i ogłaszane w 5 obszarach:

- **INFRADEV:** związane z rozwojem, konsolidacją i optymalizacją europejskich infrastruktur badawczych;
- **INFRAEOSC:** wspierają obszar EOSC oraz dostęp do wyników badań na zasadach ekosystemu FAIR, spełniającego zasady dostępności, interoperacyjności, wielokrotnego wykorzystania oraz łatwego znajdowania danych;
- **INFRASERV:** obejmują usługi infrastruktury badawczych wspierające badania z obszaru zdrowia, zielonego i cyfrowego rozwoju oraz poszerzania stanu wiedzy w tych obszarach;
- **INFRATECH:** dotyczą wspierania/tworzenia narzędzi i metod naukowych nowej generacji oraz zaawansowanych rozwiązań cyfrowych;
- **INFRANET** - dotyczą łączności sieciowej oraz wspierania współpracy bez granic.

Kolejne nabory we wskazanych obszarach zostaną otwarte 6 grudnia 2023 r.

Europejska Rada ds. Innowacji (EIC)

EIC Pathfinder:

- ogólnym celem programu w obszarze badań zaawansowanych jest rozwój bazy naukowej stanowiącej podstawę dla przełomowych technologii,
- program zapewnia wsparcie dla najwcześniejszych etapów badań naukowych, technologicznych lub badań i rozwoju w zakresie rozwiązań z obszaru deep-tech,
- projekty Pathfinder mają wykorzystywać przełomowe kierunki w nauce i technologii lub tworzyć nowe możliwości poprzez realizację innowacyjnych rozwiązań technologicznych,
- w ramach EIC Pathfinder dla przedsiębiorców dostępne są EIC Pathfinder Open, EIC Pathfinder Challenges, EIC Transition oraz EIC Accelerator.

EIC Pathfinder Open:

- wspiera przełomowe technologie obciążone dużym ryzykiem na wczesnym etapie ich rozwoju (TRL 1-4),
- dostępny dla wnioskodawców w ramach dowolnej dziedziny technologicznej,
- z programu skorzystać mogą instytucje badawcze, przedsiębiorstwa (w tym także sektor MŚP) oraz uczelnie,
- minimalny wymóg konsorcjum projektowego obejmuje co najmniej 3 partnerów pochodzących z 3 różnych krajów członkowskich lub stowarzyszonych z Programem Horyzont Europa.

EIC Pathfinder Challenges:

- program wspierania rozwoju obiecujących kierunków badawczych związanych z technologiami przyszłości (TRL 2-4),
- wspiera docelowo przełomy rynkowe w dziedzinach naukowych,
- wspiera realizację innowacyjnych rozwiązań technologicznych opartych na badaniach i rozwoju obciążonych wysokim ryzykiem,
- przeznaczony dla instytucji badawczych, przedsiębiorstw (w tym MŚP) oraz uczelni,
- minimalny wymóg konsorcjum projektowego to co najmniej dwóch partnerów pochodzących

- z 2 różnych krajów członkowskich lub stowarzyszonych z Programem Horyzont Europa,
- dopuszcza się aplikowanie przez pojedynczego beneficjenta.

EIC Transition:

- program finansowania działań innowacyjnych wykraczających poza etap laboratoryjnego dowodu eksperymentalnego,
- wspiera rozwój i walidację nowatorskich technologii w laboratoriach i środowiskach testowych,
- wspiera opracowanie uzasadnienia i modelu biznesowego na rzecz przyszłej komercjalizacji rynkowej innowacji,
- przeznaczony dla konsorcjów składających się z co najmniej 5 partnerów, bądź dla pojedynczego beneficjenta z sektora MŚP, instytucji badawczej albo uniwersytetu.

Uwaga: wymaganym warunkiem w przypadku EIC Transition jest projekt bazujący na wynikach:

- projektu EIC Pathfinder (FET Open, FET ProActive, FET Flagship),
- projektu ERC Proof of Concept,
- ERA NET – FET (CHISTERA, QUANTERA, FLAGERA),
- dowolnego projektu z Programu Horyzont2020 oraz Horyzont Europa obejmującego wyłącznie Transition Challenges,
- wyżej wymienione projekty bazowe powinny być w trakcie realizacji i trwać od co najmniej 12 miesięcy lub nie powinny zakończyć się dłużej niż 24 miesiące od momentu złożenia wniosku.

EIC Accelerator:

- wspiera opracowanie i skalowanie przełomowych innowacji (produktów, usług, modeli biznesowych), planowanych do wdrożenia na rynku europejskim/światowym,
- otwarty dla osób fizycznych i pojedynczych podmiotów z sektora MŚP (w szczególności dla podmiotów typu start-up oraz spinout),
- w określonych przypadkach dopuszcza się udział małych spółek (do 500 pracowników) o średniej kapitalizacji (dotyczy tylko komponentu inwestycyjnego),

- warunkiem udziału w EIC Accelerator jest posiadanie opracowanego prototypu oraz osiągnięcie co najmniej TRL 5,
- wnioski składane są samodzielnie (nie w ramach konsorcjum).

Wsparcie finansowe w ramach EIC Accelerator:

- grant w wysokości do 2,5 mln euro na koszty rozwoju innowacji, w tym demonstrację technologii w odpowiednim środowisku, prototypowanie, badania i rozwój oraz testy konieczne do spełnienia wymogów regulacyjnych i normalizacyjnych, zarządzanie własnością intelektualną, pozwolenie na dopuszczenie do obrotu (dotyczy rozwiązań na poziomie TRL 5/6-8),
- komponent inwestycyjny w wysokości od 0,5 mln do 15 mln euro (dotyczy rozwiązań na poziomie TRL 9).

W ramach EIC Accelerator dostępne są aplikacje:

- Accelerator Open: nie ma z góry określonych obszarów tematycznych (wybór zależny do beneficjenta),
- Accelerator Challenge: wspiera start-upy oraz podmioty z sektora MŚP, które opracowują rozwiązania w obszarze już określonych technologii strategicznych.

Konkursy w ramach EIC na portalu Funding & Tender Opportunities

Europejskie Ekosystemy Innowacji (EIE)

Cele Europejskich Ekosystemów Innowacji:

- wsparcie europejskich partnerstw na rzecz rozwoju innowacyjnych podmiotów z sektora MŚP,
- wsparcie EFRR na rzecz ekosystemów innowacji oraz partnerstw międzyregionalnych,
- budowa połączonych ekosystemów innowacji w Europie, bazujących na doświadczeniach ekosystemów krajowych, regionalnych i lokalnych,
- wzmacnianie współpracy ekosystemów innowacji na rzecz przyspieszenia zrównoważonego rozwoju biznesu o wysokiej wartości społecznej.

Podmioty finansowane w ramach EIE:

- duże przedsiębiorstwa i sektor MŚP (w tym również start-upy),

- akceleratory,
- inkubatory przedsiębiorczości,
- instytuty naukowo-badawcze,
- centra transferu technologii,
- stowarzyszenia skupiające innowacyjne przedsiębiorstwa,
- krajowe, regionalne i lokalne jednostki sektora publicznego działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacji,
- uczelnie.

Konkurs HORIZON-EIE-2024-CONNECT-01-03 „Startup Europe”

- Ukierunkowany na połączenie lokalnych ekosystemów przedsiębiorstw typu start-up z sektora zaawansowanych technologii i sektora cyfrowego oraz na wsparcie transgranicznych działań akceleracyjnych dla tych przedsiębiorstw. Wśród nowych ekosystemów które mają zostać połączone, szczególny nacisk ma zostać poświęcony włączeniu ich w krajach lub regionach o statusie „umiarkowanych” lub „wschodzących” innowatorów.
- Podkreśla się, że projekty mają traktować priorytetowo przedsiębiorstwa typu start-up, które:
  - osiągnęły dopasowanie rynkowe do produktu albo pozyskały co najmniej jedną rundę finansowania,
  - zostały założone w krajach i/lub regionach uznawanych za „umiarkowanych” albo „wschodzących” innowatorów,
  - są prowadzone przez kobiety.
- Grupa docelowa: klastry, stowarzyszenia zrzeszające przedsiębiorstwa typu start-up, twórcy ekosystemów zrzeszających przedsiębiorstwa typu start-up, organizacje „Aniołów Biznesu”, podmioty kapitału podwyższonego ryzyka, akceleratory, inkubatory.
- Oczekiwane skutki:
  - wzmocnienie obecności rynkowej europejskich przedsiębiorstw typu start-up w zakresie strategicznych technologii cyfrowych oraz technologii zaawansowanych,
  - skuteczniejsze powiązanie przedsiębiorstw typu startup z właściwymi lokalnymi/europejskimi ekosystemami, społecznościami oraz potencjalnymi nowymi rynkami,

- zwiększenie zdolności w zakresie dopasowywania rozwiązań technologicznych opracowanych przez wysoce innowacyjne przedsiębiorstwa typu start-up z sektora cyfrowego i zaawansowanego rozwoju finansowane przez UE, oferujące możliwości inwestycyjne i rozwojowe we współpracy z innymi inicjatywami (m.in. EIC, EIT, EIT KICs, InvestEU, Program „Cyfrowa Europa”, Women TechEU).

- Rodzaj działania: CSA
- Budżet: 12 mln euro
- Przewidywane dofinansowanie/projekt: od 1 do 2 mln euro
- Przewidywana liczba projektów do dofinansowania: 6
- Otwarcie konkursu: 11 stycznia 2024 r.
- Zakończenie konkursu: 25 kwietnia 2024 r.

Inne konkursy w ramach Europejskich Ekosystemów Innowacji

Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)

- Największy europejski ekosystem innowacji skupiający ponad 2 000 organizacji partnerskich. Zrzesza małe i duże firmy, instytuty naukowo-badawcze, uczelnie, organizacje pozarządowe, miasta oraz regiony.
- Ekosystem EIT działa w oparciu o 8 Wspólnot Wiedzy i Innowacji (EIT KICs), które ogłaszają zaproszenia do składania wniosków.
- Każda ze wspólnot zajmuje się obszarem tematyczny wpisującym się w globalne wyzwania zdefiniowane przez Komisję Europejską.
- W 2022 r. przeprowadzono konkurs na utworzenie 9 Wspólnoty Wiedzy i Innowacji w obszarze kultury i kreatywności (wspólnota jeszcze formalnie nie działa).
- Wspólnoty Wiedzy i Innowacji EIT realizują działalność w obszarach przedsiębiorczości, innowacji oraz edukacji.
- Regionalny System Innowacji EIT – od 2014 r. działa na rzecz zwiększenia poziomu innowacyjności państw o umiarkowanych lub skromnych wynikach w tym obszarze, określanych w Europejskiej Tablicy Wyników Innowacyjności. RIS wdrażany jest za pośred-

nictwem Wspólnot Wiedzy i Innowacji EIT. Wszystkie podmioty z krajów i regionów kwalifikujących się do RIS, w tym również przedsiębiorcy, mogą uczestniczyć w jego działaniach.

- Wspólnoty prowadzą działania dedykowane wsparciu start-upów: programy akceleracyjne i mentoringowe, umożliwiając dostęp do ekosystemu innowacji EIT, wspierają przedsiębiorców w wejściu na nowe rynki, udzielają wsparcia finansowego oraz wspierają w pozyskiwaniu finansowania z zewnątrz.
- W obszarze innowacji współpraca z EIT KICs oparta jest na partnerstwie. Partnerstwo wymaga akceptacji Partnera do współpracy przez wybraną wspólnotę i ma charakter odpłatny. Akceptacja odbywa się na podstawie analizy wzajemnych oczekiwań, celu współpracy oraz zidentyfikowanych potrzeb.
- W obszarze edukacji wspólnoty prowadzą międzyuczelniane studia magisterskie i doktoranckie łączące naukę z biznesem, oferują również programy edukacyjne dla profesjonalistów, a także otwarte kursy i szkolenia (płatne oraz bezpłatne).

Więcej informacji na temat działań prowadzonych przez Wspólnoty Wiedzy i Innowacji EIT:

- [EIT Climate KIC](#), w tym informacje na temat programu [Deep Demonstrations](#)
- [EIT InnoEnergy](#)
- [EIT Digital](#)
- [EIT Health](#), w tym informacja o [dostępnych programach](#)
- [EIT Raw Materials](#)
- [EIT Food](#), w tym [informacja o naborach](#)
- [EIT Urban Mobility](#), w tym [informacja o naborach](#)
- [EIT Manufacturing](#), w tym [kalendarz naboru wniosków](#)
- Program preakceleracyjny [EIT Jumpstarter](#) dedykowany m.in. innowatorom, naukowcom i doktorantom,
- [Konkursy](#) ogłoszone w ramach EIT.

„Rozwiązania rzeczywistości rozszerzonej dla przyszłości symulacji w opiece zdrowotnej”

1 marca odbyło się webinarium pt. „**Rozwiązania rzeczywistości rozszerzonej dla przyszłości symulacji w opiece zdrowotnej**” („Extended Reality Solutions for the Future of Healthcare Simulation”), zorganizowane we współpracy Uniwersytetu Coventry z Europejską Siecią Centrów Biznesu i Innowacji (European Business and Innovation Centre Network).

Europejska Sieć Centrów Biznesu i Innowacji (EBN)

- Sieć organizacji wspierających rozwój i wzrost innowacyjnych przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw, start-upów i przedsiębiorstw typu spin-off.
- Zrzesza ponad 160 podmiotów w 35 krajach, obejmując pełne spektrum sektorów innowacyjnych i współpracujących w celu ciągłego doskonalenia i zwiększania wpływu.
- Służy organizacjom, które wykorzystują biznes i innowacje jako siłę napędową regionalnego zrównoważonego rozwoju gospodarczego, a także rozwoju społecznego.
- Członkowie EBN posługują się certyfikatem jakości EU BIC, oficjalnie uznawanym międzynarodowym standardem inkubacji i akceleracji opartych na innowacjach.
- Zrzeszone w sieci podmioty (w tym akceleratory, inkubatory, parki naukowe, środowisko akademickie, podmioty działające na rzecz transferu technologii) charaktery-

zują się stosowaniem możliwie najlepszych rozwiązań na rzecz tworzenia wydajnie prosperujących start-upów i podmiotów sektora MŚP. Podejmują działania w celu zapewnienia, że ich usługi są najkorzystniejsze dla ich klientów oraz regionów, w których działają, tak aby tworzyć silne powiązania z regionalnymi ekosystemami innowacji.

Cele EBN

- Regionalny rozwój gospodarczy (wspieranie ekonomicznego, społecznego i zrównoważonego rozwoju europejskich miast i regionów, w tym m.in. poprzez stymulowanie tworzenia nowych przedsiębiorstw, wspieranie innowacji w istniejących przedsiębiorstwach, modernizację, dywersyfikację i cyfryzację branż, promowanie kultury przedsiębiorczości, wspieranie kreowania nowych miejsc pracy).
- Dostęp do finansowania (dostęp do inwestycji prywatnych, dotacji unijnych oraz dotacji ze źródeł pozaunijnych, dostęp do pożyczek i funduszy kapitałowych).
- Skalowanie europejskich innowacji (działania na rzecz stymulowania zdolności europejskich innowacyjnych MŚP, start-upów i scale-upów do dalszej rynkowej ekspansji, wspieranie podmiotów działających na rynkach międzynarodowych).
- Wsparcie biznesowe (system certyfikacji).

The poster features a woman wearing a VR headset, interacting with a virtual environment of glowing blue and white particles. In the top left corner, there are logos for 'eubic certified by ebn' and 'Coventry University'. The main title 'Extended Reality Solutions for the Future of Healthcare Simulation' is prominently displayed in white text. Below the title, it says 'Webinar series by Coventry University and EBN'. On the right side, the date and time are listed: '01/03/2023', '15h00 GMT', and '16h00 CET'.

Rozwiązania z zakresu symulacji opieki zdrowotnej wykorzystywane i rozwijane na Uniwersytecie Coventry

Celem procesów związanych z symulacją opieki zdrowotnej jest rozwój absolwentów służby zdrowia gotowych do podjęcia praktyki w swojej dziedzinie.

Procesy wdrażane na uniwersytecie oparte są na podejściu cyklicznym uwzględniającym innowacje i technologie, powiązanych z identyfikacją źródeł finansowania oraz współpracą z partnerami branżowymi. Podejmuje się w tym celu współpracę z zainteresowanymi stronami i środowiskiem eksperckim, w tym również branżą przemysłową.

Działania koncentrują się na dostępności, zrównoważonym rozwoju, przedsiębiorczym wymiarze produktu końcowego oraz jego skalowalności, a także rozwoju projektów oraz stanowisk badawczych na rzecz testowania nowych technologii oraz oceny ich rzeczywistego wpływu.

Wirtualne staże zawodowe (Virtual Simulated Placement – VSP)

Wirtualne staże zawodowe symulujące scenariusze kliniczne bazują na oprogramowaniu dostępnym z dowolnego komputera czy telefonu, zapewniając dostęp do wirtualnych pacjentów, sytuacji i środowisk docelowych, takich jak np. oddziały szpitalne, do których studenci mieliby dostęp w warunkach rzeczywistego stażu. Uniwersytet stworzył wirtualne symulacje oddziałów na rzecz kształcenia studentów na kierunku pielęgniarstwa, których staże zawodowe musiały ulec skróceniu w konsekwencji pandemii COVID-19.

O ile wirtualne staże zawodowe mają służyć zwiększaniu zdolności studentów poprzez zapewnienie, że efekty uczenia będą dostosowane do praktyk, nie mają ich docelowo zastępować, a jedynie stanowić dodatkowe źródło nauki. Mają być również odpowiedzią na zwiększającą się liczbę studentów, za którą jednocześnie nie zwiększa się liczba miejsc, w których mogliby odbywać staże.

Wirtualne staże zawodowe rozwijane są poprzez wykorzystanie platformy internetowej wyposażonej w tablicę dyskusyjną, symulator komunikacji z pacjentem, nagrania audio, testy, artykuły, czy też filmy sferyczne w technice 360° obrazujące oddziały szpitalne lub sale operacyjne. Nie wszyscy

studenci będą mieli możliwość odbycia stażu na sali operacyjnej, stąd tego rodzaju rozwiązania mają w rezultacie wspomagać lepsze zrozumienie takiego otoczenia. Prowadzone są również działania mające na celu stworzenie rodzaju ćwiczeń symulacyjnych, które mogłyby być potencjalnie prowadzone w formule online. Wprowadzanie dowolnych filmów sferycznych na potrzeby tworzenia symulacji, np. w warunkach szpitalnych, połączone z udostępnianiem ich studentom, mogłoby kompensować brak możliwości fizycznego uczestnictwa w takim otoczeniu. Jednocześnie nauka w przestrzeni wirtualnej umożliwia studentom wielokrotne powracanie do symulowanych sytuacji klinicznych oraz analizowanie uzyskanych w ten sposób wiedzy i doświadczeń.

Wskazywane korzyści i wyzwania wynikające z wirtualnych staży zawodowych:

Korzyści:

- potencjał do zwiększania możliwości stażu (przepracowane w ten sposób godziny wliczane są do obowiązkowych godzin stażu),
- potencjał wynikający z umożliwienia uczelni zwiększenia liczby studentów na niektórych kierunkach,
- optymalizacja symulowanych godzin w ramach zarządzania zawodowego,
- ogólne korzyści wynikające z symulowanego uczenia się.

Wyzwania:

- zwiększenie obciążenia pracą kadry akademickiej,
- kurs prowadzony w takiej postaci może wymagać ponownego zatwierdzenia przez organ zarządzający,
- ryzyko napotkania oporu wobec szerokiego zastosowania rozwiązania ze strony pracowników, studentów, organizatorów staży,
- rozwiązanie wymaga zaangażowania czasu na jego stworzenie oraz dalszy rozwój,
- ryzyko związane ze znacznymi kosztami wynikającymi z konieczności stworzenia dodatkowego oprogramowania IT,
- konieczność polegania na zewnętrznych dostawcach.

PCS Spark

Symulator komunikacji z pacjentem. Rozwiązanie zawiera elementy multimedialne, takie jak obraz, klipy dźwiękowe, tekst oraz łączy wideo do zaufanych źródeł. Umożliwia m.in. przeglądanie informacji, analizowanie interakcji pacjenta z różnymi członkami zespołu lekarskiego, przeprowadzanie symulowanych wywiadów z pacjentem. Narzędzie wykorzystujące sztuczną inteligencję umożliwia studentom naukę umiejętności zbierania historii choroby oraz analizowania otrzymanych informacji o stanie zdrowia pacjentów. Symulacja ma również rozwijać wśród studentów zdolności rozumienia i podążania za kluczowymi problemami pacjenta, które mają zwiększyć ich biegłość w przeprowadzaniu właściwej analizy w sytuacjach rzeczywistego kontaktu z pacjentami.

System wykorzystuje zaawansowane uczenie maszynowe i sztuczną inteligencję w kontekście spotkania klinicznego – student medycyny przeprowadza wywiad medyczny z wirtualnym pacjentem bazującym na sztucznej inteligencji. Zadawanie werbalnych pytań uruchamia cztery komponenty, mające za zadanie zapewnić właściwy dla danego przypadku scenariusz oraz generowane odpowiedzi. Każdy z komponentów (wykrywanie aktywności głosowej, analizator gramatyczny, klasyfikator sieci neuronowej, synteza mowy) korzysta z sieci neuronowych, które są szkolone w systemie ciągłym w celu poprawy ich wydajności.

Prowadzone są dwutorowe prace nad ulepszeniem sieci neuronowych poprzez szkolenia oraz system wzmacniającego uczenia się na podstawie informacji zwrotnych otrzymywanych od ludzi. Pierwszy ze sposobów opiera się na manualnym dostarczaniu sztucznej inteligencji parametrów oraz pytań, drugi zaś polega na wywiadach werbalnych, w których pytania jeszcze nieznanie sztucznej inteligencji są oznaczane i łączone manualnie z danym tematem.

Wykorzystanie haptyki w edukacji zdrowotnej

Uniwersytet prowadzi badania skoncentrowane na wykorzystaniu haptyki w rozszerzonej rzeczywistości na potrzeby edukacji zdrowotnej, w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie wprowadzania innowacji oraz integrowania technologii cyfrowych w obszar nauczania.

Obserwuje się wzrastające zapotrzebowanie w zakresie innowacji i rozwoju wizualnych oraz dźwiękowych informacji zwrotnych w rozszerzonej rzeczywistości, które stają się również coraz powszechniej dostępne. Należy jednocześnie w tym obszarze intensyfikować działania na rzecz integrowania w rozszerzoną rzeczywistość czujników pozostałych zmysłów, odzwierciedlając tym samym pełnowymiarowe doświadczenie uczenia się, a tym samym zmieniać sposób zapewniania i wdrażania edukacji zdrowotnej. Tworzenie wirtualnych scenariuszy umożliwiających studentom ćwiczenie w zakresie podejmowania decyzji klinicznych oraz ćwiczenie z informacjami zwrotnymi w czasie rzeczywistym, jeszcze przed fizycznym kontaktem z pacjentem, mogłoby wspierać procesy przyswajania wiedzy, przekazywania umiejętności praktycznych, poprawiając zarówno doświadczenia pacjentów, jak i klinicystów.

Haptyka to zmysł dotyku zapośredniczony przez technologię, a dotykowe sprzężenie zwrotne można podzielić na 2 kategorie: dotykową oraz kinestetyczną, odnoszącą się do zdolności dostarczania sił.

Technologia haptyczna wyróżnia 4 kategorie:

- wibro-dotykowa – wykorzystująca wibracje w stymulacji (najszerzej znany rodzaj haptyki stosowany np. w kontrolerach gier, telefonach, czy urządzeniach peryferyjnych rozszerzonej rzeczywistości, takich jak rękawice i kamizelki),
- kontakt przestrzenny – inna forma dotykowego sprzężenia zwrotnego zapewniająca wrażenia użytkownika powiązane z kontaktem z powierzchnią, zwykle poprzez deformację skóry albo stymulację elektryczną,
- bezkontaktowa – zapewniająca bodźce sensoryczne bez kontaktu fizycznego z użytkownikiem, np. poprzez zastosowanie ultradźwięków,
- kinestetyczna – umożliwiająca odczuwanie sił lub oporu (technologia wykorzystywana w większości modeli rękawic haptycznych).

Rękawice haptyczne mogą stanowić narzędzie przeznaczone do wchodzenia w interakcje z wirtualnym obiektem w naturalny sposób, umożliwiając wykorzystanie zmysłu dotyku w szeroko rozumianych badaniach, z korzyścią dla edukacji studentów oraz ich praktyki klinicznej.

[Ankieta](#) Uniwersytetu Coventry nt. wykorzystania haptyki w symulacji opieki zdrowotnej.

„Seminarium śniadaniowe na temat danych zdrowotnych”

7 marca odbyło się „Seminarium śniadaniowe na temat danych zdrowotnych” zorganizowane we współpracy Biura Regionu Sztokholm w UE z EIT Health Scandinavia.

Spotkanie poświęcone zostało danym zdrowotnym, ze szczególnym uwzględnieniem działań Centrum Danych Zdrowotnych w Sztokholmie oraz zidentyfikowanych korzyści i wyzwań wynikających z udostępniania tych danych zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła rozporządzenie ustanawiające Europejską Przestrzeń Danych dotyczących Zdrowia (European Health Data Space) obejmujące przepisy, wspólne normy i praktyki, infrastruktury oraz ramy zarządzania w celu zapewnienia osobom fizycznym zwiększonej kontroli nad ich danymi zdrowotnymi. Europejska Przestrzeń Danych dotyczących Zdrowia ma również ułatwić wymianę oraz dostęp do danych, co dotyczy zarówno opieki zdrowotnej (wykorzystanie danych pierwotnych), jak i obszaru badań i innowacji oraz kształtowania polityk na rzecz bardziej odpornych systemów opieki zdrowotnej (wykorzystanie wtórne).

Obszar zdrowia jest wskazywany jako priorytet obecnej prezydencji Szwecji w Radzie UE. Dane zdrowotne i ich cyfryzacja stanowią także priorytet wszystkich strategii dla regionu Sztokholm.

Sztokholmskie Centrum Danych Zdrowotnych od 2019 r. działa jako pojedynczy punkt kontaktowy, skupiając się na bezpiecznym i skoordynowanym udostępnianiu naukowcom danych z obszaru zdrowia do celów badawczo-rozwojowych. Proces dostępu do informacji ma prowadzić do poprawy profilaktyki, leczenia i diagnostyki, a także wzmocnienia równości w opiece zdrowotnej. Centrum wspiera również świadczeniodawców, oferując skoordynowaną ocenę rodzaju danych, które będą podlegać udostępnieniu oraz ocenę sposobu, w jaki należy je udostępnić, zgodnie z obowiązującym prawem.

Zidentyfikowano następujące wyzwania związane z dostarczaniem danych:

- ramy prawne (w tym kwestia własności danych),
- właściwe zrozumienie krajobrazu danych zdrowotnych (w tym np. czy żądane dane istnieją, gdzie są przechowywane i kto jest ich właścicielem, jaka jest jakość danych, w jaki sposób można je powiązać z innymi źródłami danych, w jaki sposób odbiorca danych może je bezpiecznie przechowywać),
- infrastruktura techniczna (dane pochodzące z wielu źródeł, przetwarzane w różnej postaci) wymagająca wysoce wykwalifikowanego personelu zaangażowanego w odzyskiwanie danych do wtórnego wykorzystania, a także wymagająca właściwych kompetencji po stronie ich odbiorcy.

STOCKHOLM REGION EU OFFICE

eit Health

Co-funded by the European Union

sweden 2023.eu

Breakfast seminar on
Health Data
7 Mars | 09.00-10.00

Health Data Breakfast Seminar 7
Mars 10 09:00-10:00

W kontekście propozycji Komisji Europejskiej w sprawie ustanowienia Europejskiej Przestrzeni Danych dotyczących Zdrowia poruszono również kwestię wpływu EHDS na ekosystem danych w odniesieniu do obszaru badań i innowacji, identyfikując następujące:

- propozycja Komisji Europejskiej powinna uwzględniać zróżnicowane uwarunkowania obowiązujące w krajach członkowskich, w tym potencjalne korzyści oraz koszty po stronie zainteresowanych podmiotów,
  - różnorodność obowiązujących systemów może znacząco różnić się pomiędzy poziomem krajowym a regionalnym,
  - wymiana danych na poziomie krajowym/regionalnym wymagać będzie znaczących nakładów w infrastrukturę oraz szkolenie personelu konieczne do opracowania właściwych algorytmów, które będą wykorzystywane w opiece zdrowotnej,
  - kluczowym w całym procesie jest zrozumienie jakości danych zdrowotnych,
  - jakość danych zdrowotnych wymaga znajomości danych z poziomu regionu/posiadacza danych,
- jako uzupełnienie zaangażowania na poziomie europejskim i krajowym w proces wdrażania należy włączyć również szczebel regionalny, gdzie przechowywana jest większość danych zdrowotnych,
  - należy opracować rozwiązania na rzecz ochrony ekosystemu badawczego w odniesieniu do rynku danych gromadzonych do dalszego wykorzystania,
  - należy podejmować działania na rzecz ochrony możliwości publikacji naukowych przed udostępnieniem danych oraz unikać działań, które w konsekwencji będą zmuszać naukowców do stosowania rozwiązań technicznych niespełniających możliwie najwyższych standardów,
  - proces wydobywania danych z poziomu ich właściciela (regionalny poziom opieki zdrowotnej) jest możliwy ale wymaga zasobów i właściwych kompetencji, powinien uwzględniać także kwestię odpowiedzialności związanej z ponoszeniem kosztów.

PROGRAMY, PROJEKTY, STAŻE, STYPENDIA

Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki – Stypendia Naukowe

Program stypendialny na rok studiów magisterskich, badania lub studia trzeciego stopnia dla obywateli państw Grupy Wyszehradzkiej (Polski, Czech, Słowacji i Węgier).

Fundator: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki

Termin: 15.04.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/stypendia-wyszehradzkie>

Erasmus+ Wirtualne wymiany w szkolnictwie wyższym i wśród młodzieży

Wymiany wirtualne to jeszcze jedna możliwość nawiązania współpracy z młodzieżą z innych krajów. Pod względem filozofii, celów i tematów wymiany wirtualne nie różnią się znacząco od wymian odbywających się w realu.

Fundator: Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury

Termin: 26.04.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/erasmus-he-youth-wirtualne-wymiany>

Europejski Korpus Solidarności – Korpus Pomocy Humanitarnej

Projekty wolontariatu w zakresie działań związanych z pomocą humanitarną poza UE.

Fundator: Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury

Termin: 3.05.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/eks-korpus-pomocy-humanitarnej>

Europejski Korpus Solidarności – Projekty solidarności

Realizacja projektów solidarnościowych ma wymiar edukacji pozaformalnej, młodzież angażująca się w codzienne działania zdobywa wiedzę, doświadczenia i umiejętności sprzyjające rozwojowi osobistemu, społecznemu i obywatelskiemu.

Fundator: Komisja Europejska – Dyrekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego

Termin: 4.05.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/eks-projekty-solidarnosci>

Eksperyment Wymiana

Dofinansowanie projektów międzynarodowych wymian młodzieży poruszających zagadnienia z zakresu nauk przyrodniczych, matematycznych lub technicznych.

Fundator: Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Termin: 31.05.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/eksperyment-wymiana>

Zachować pamięć: polsko-niemieckie projekty młodzieżowe

Program wspierający polsko-niemieckie i trójstronne projekty młodzieżowe realizowane w miejscach pamięci związanych z nazistowskim terrorem.

Fundator: Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Termin: 31.05.2023 r.

<https://www.eurodesk.pl/granty/zachowac-pamiec-polsko-niemieckie-projekty-mlodziezowe>

EUROPEJSKI ROK UMIEJĘTNOŚCI 2023

2023
**European
Year
of Skills**

FUNDUSZE UE NA RZECZ UMIEJĘTNOŚCI

Dostępne są znaczne środki finansowe UE i wsparcie techniczne na inwestycje w podnoszenie i zmianę kwalifikacji:

- [Europejski Fundusz Społeczny Plus \(EFS+\)](#) dysponujący budżetem w wysokości ponad 99 mld euro na lata 2021-2027 jest głównym instrumentem UE służącym inwestowaniu w ludzi.
- [Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#) może wspierać reformy i inwestycje w krajach UE, również w obszarze umiejętności i zatrudnienia.
- [Program Cyfrowa Europa](#) przewiduje środki w wysokości 580 mln euro na finansowanie rozwoju zaawansowanych umiejętności cyfrowych i wsparcie rozwoju puli talentów ekspertów w dziedzinie technologii cyfrowych.
- Program [Horyzont Europa](#) wspiera umiejętności naukowców, przedsiębiorców i innowatorów, w szczególności za pośrednictwem [działań Maria Skłodowska-Curie](#), [Europejskiej Rady ds. Innowacji](#) i [Europejskiego Instytutu Technologii](#).
- Program [Erasmus+](#), którego budżet wynosi 26,2 mld euro, wspiera rozwój osobisty i zawodowy osób uczących się, pracowników oraz instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, a także finansuje Uniwersytety Europejskie.

Inne programy wspierające rozwój umiejętności to: [InvestEU](#), [Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji](#) dla Zwalnianych Pracowników, [Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego](#), [Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji](#), [instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego](#) w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji, [Europejski Korpus Solidarności](#), [Program działań na rzecz środowiska i klimatu](#) (LIFE), [fundusz modernizacyjny](#), [Instrument Wsparcia Technicznego](#), a także [Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej](#).

Źródło:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-year-skills-2023_pl